

Rapport Nr. 0247

Archeologisch vooronderzoek
met het oog op
wetenschappelijke vraagstelling.
Eindverslag

Merelbeke, Torrekenstraat
Stedenbouwkundige handelingen in de onmiddellijke
buitenomgeving van de Motte van Munte (Oost-
Vlaanderen)

Titel

Merelbeke, Torrekensstraat, Stedenbouwkundige handelingen in de onmiddellijke buitenomgeving van de Molte van Munte (Oost-Vlaanderen). Archeologisch vooronderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstelling. Eindverslag

Auteur(s)

Jeroen Verrijckt & Emma Keersmaekers

Erkende archeoloog

2015/00053

Jeroen Verrijckt

Projectnummer J. Verrijckt

2019-090

Projectnummer Onroerend Erfgoed

2019L166

Plaats en datum

Beerse, 23 januari 2020

© J. Verrijckt bvba. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag zonder bronvermelding worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door print-outs, kopieën, of op welke andere manier dan ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming.

Inhoud

1	Bureauonderzoek.....	1
1.1	Beschrijvend gedeelte	1
1.1.1	Administratieve gegevens	1
2	Inleiding.....	3
3	Juridische context.....	3
3.1	Beschermingsstatuut	3
3.2	Procedure.....	5
4	Geplande werken en bijbehorende bodemingrepen.....	5
5	Bestaande toestand.....	7
6	Assessmentrapport	9
6.1	Landschappelijke en hydrografische situering	9
6.2	Bodemkundige situering.....	12
6.3	Historische bronnen.....	14
6.3.1	Geschiedenis Munte	14
6.3.2	Castrale mottesites	14
6.3.3	Kerkhof en calvarieberg, site met motte.....	15
6.4	Cartografische bronnen.....	16
6.5	Archeologisch bronnen	30
7	Proefsleuven	33
7.1	Administratieve gegevens.....	33
7.2	Werkwijze en strategie.....	33
7.2.1	Algemene bepalingen.....	33
7.2.2	Specifieke methodologie	33
7.2.3	Uitgevoerde methodologie en afwijkingen van de opgestelde methodologie	35
7.3	Assessmentrapport.....	38
7.3.1	Landschap en bodemopbouw	38
7.3.2	Sporen en structuren	42
7.3.3	Vondsten en stalen.....	50
7.4	Besluit.....	50
7.4.1	Datering en interpretatie.....	50
7.4.2	Verklaring ontbreken archeologisch ensemble en confrontatie resultaten eerder vooronderzoek	50
7.4.3	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	51
7.4.4	Beantwoording onderzoeksvragen	51
8	Resultaten proefsleuvenonderzoek.....	54
9	Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen	55
10	Lijst met figuren	56
11	Lijst met tabellen.....	56
12	Plannenlijst	57

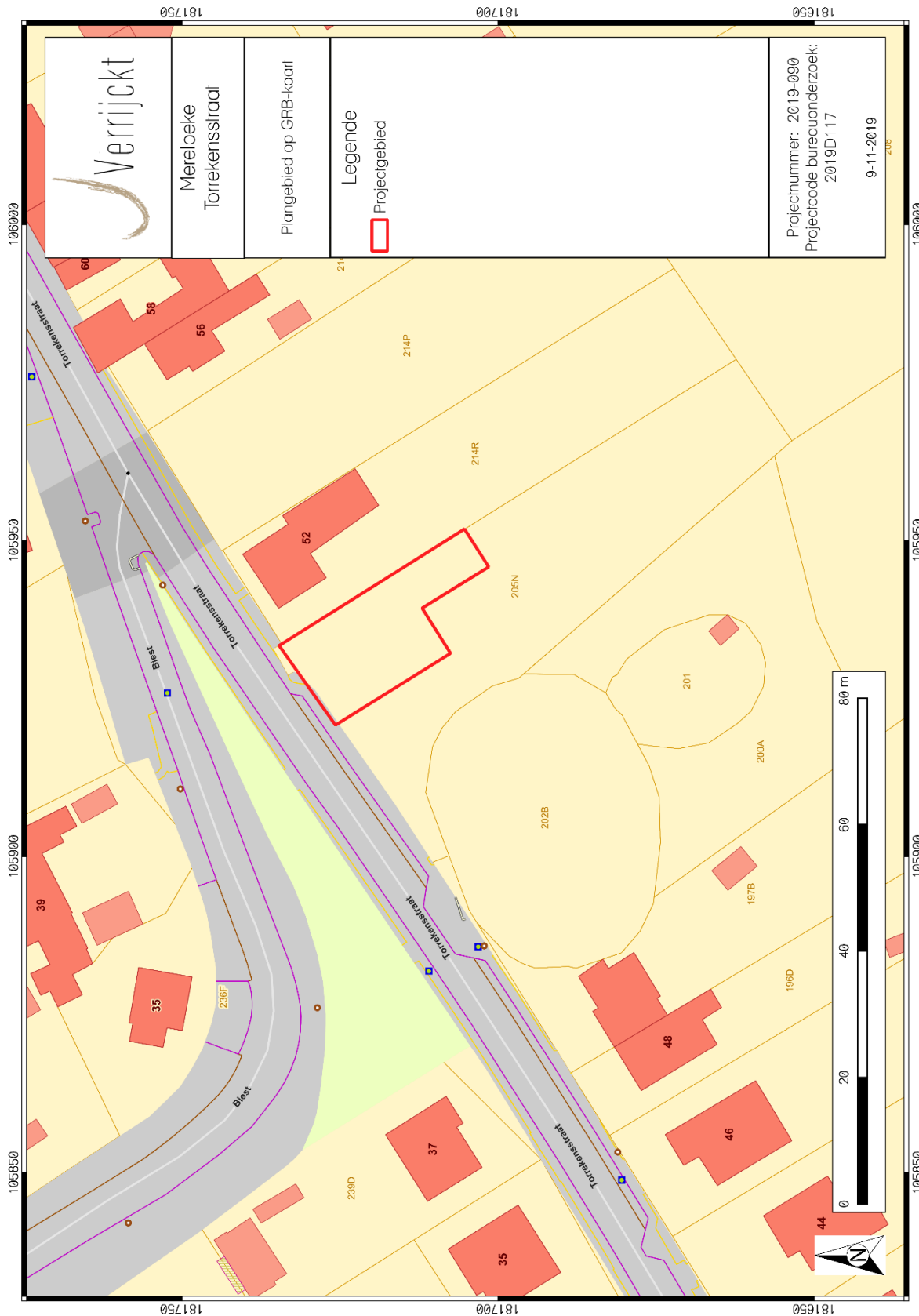
13	Bibliografie	61
14	Bijlagen.....	62

1 Bureauonderzoek

1.1 Beschrijvend gedeelte

1.1.1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt		2019-090
Projectcode Onroerend Erfgoed		2019L166
locatie	Provincie	Oost-Vlaanderen
	Gemeente	Merelbeke
	Deelgemeente	Munte
	Straat	Torrekensstraat
Kadastrale gegevens	Gemeente	Merelbeke
	Afdeling	5
	Sectie	A
	Percelen	205N
Coördinaten	Noord	X: 105932,869789034 Y: 181735,603596391
	Oost	X: 105947,286838297 Y: 181712,550294466
	Zuid	X: 105934,093846136 Y: 181704,449002292
	West	X: 105920,80621271 Y: 181725,875784397
Oppervlakte plangebied		Ca. 425 m ²
Oppervlakte bodemingreep		Ca. 425 m ²
Erkend Archeoloog		2015/00053 Jeroen Verrijckt

Figuur 1: Plangebied op kadastrakaart (GRB)¹

¹ AGIV 2018d

2 Inleiding

Het *kerkhof en calvarieberg, site met motte* in Munte, Merelbeke (prov. Oost-Vlaanderen) is een wettelijk beschermd monument. Het plangebied zelf ligt naast de motte-site, maar wel binnen het wettelijk beschermde gedeelte.

De eigenaars plannen de bouw van een nieuwe woning met inrit en terras, ter hoogte van de vorige woning. Omdat deze bouw ingrepen in de bodem inhoudt én dit gebeurt binnen een beschermd monument, moet voor deze werken een toelating verkregen worden van het agentschap Onroerend Erfgoed. Dit document is de toelatingsaanvraag voor de uitvoering van archeologisch vooronderzoek om het archeologische erfgoed dat bedreigd wordt door deze werken, *in situ* en/of *ex situ* te behouden.

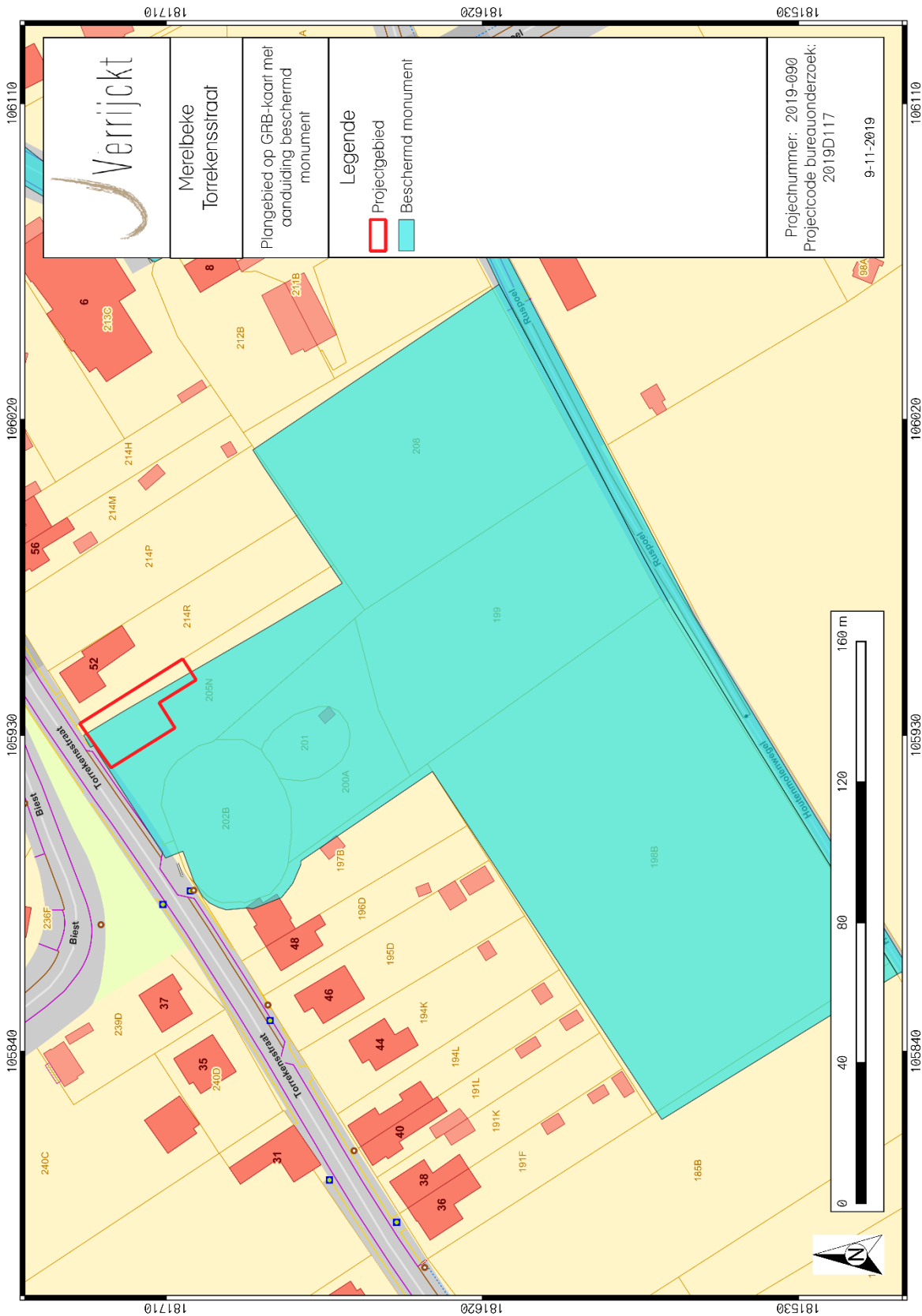
De toelatingsaanvraag is opgesteld op basis van plannen opgesteld door Danny De Smet, Architect. Op basis van een ruimtelijke impactanalyse werd bepaald dat het volledige plangebied onderzocht diende te worden en werd een plan van aanpak opgesteld voor het behoud *in situ* en/of *ex situ*.

3 Juridische context

3.1 Beschermingsstatuut

Het *kerkhof en calvarieberg, site met motte* in Munte, Merelbeke, is sinds 10 februari 2000 beschermd als monument om de reden van historische, wetenschappelijke en sociaal-culturele waarde. Hiermee wordt ook de *houtkant met fladderiep en schermlinde bij een inmiddels verdwenen gebouw* ook gedeeltelijk beschermd.²

² BESLUIT 2000

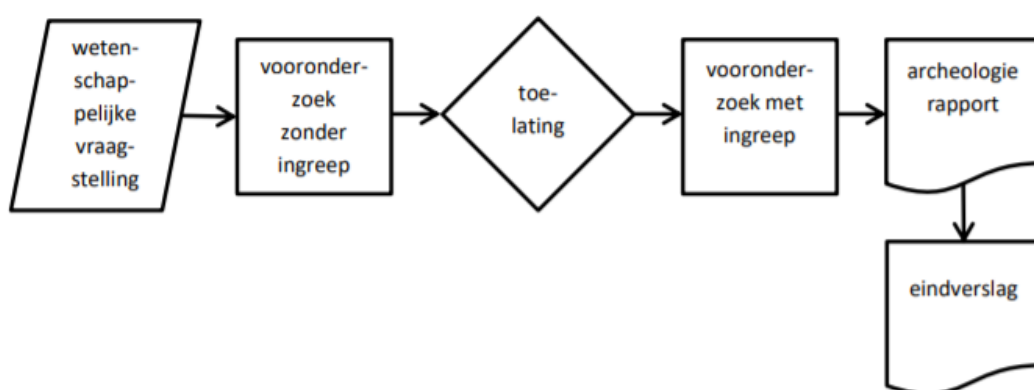
Figuur 2: Plangebied op GRB-kaart met weergave van wettelijk beschermd monument

3.2 Procedure

De archeologische prospectie die uitgevoerd werd op plangebied aan de Torrekensstraat in Merelbeke kadert binnen de vergunningsaanvraag voor de bouw van een woning op perceel 205N. Om na te gaan of er nog archeologische waarden aanwezig zijn binnen het plangebied, werd voorafgaandelijk een archeologisch vooronderzoek met oog op wetenschappelijke vraagstelling uitgevoerd³. Dit onderzoek werd uitgevoerd door J. Verrijckt BVBA.

Het archeologisch onderzoek werd uitgevoerd op dinsdag 14 januari 2020. Het veldteam bestond uit Niels Jennes (erkend archeoloog) en Emma Keersmaekers (assistent-archeoloog).

Dit rapport betreft een archeologierapport: in dit rapport worden de eerste resultaten van het archeologisch vooronderzoek voorgesteld.

Figuur 3: Procesverloop van vooronderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen⁴

4 Geplande werken en bijbehorende bodemingrepen

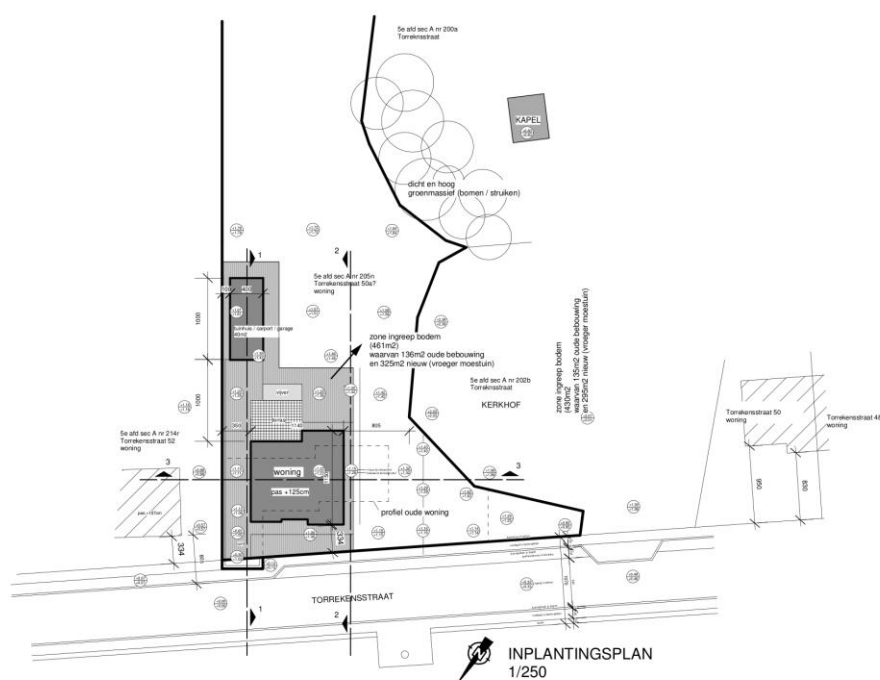
Ter hoogte van het terrein aan de Torrekensstraat in Munte, Merelbeke, naast het kerkhof, is de bouw gepland van een nieuwbouwwoning. Verder zal er ook een terras en vijver achteraan de woning aangelegd worden en eveneens een inrit aan de voorzijde. Het meest zuidelijke deel van het plangebied wordt voorbehouden voor een carport, garage of tuinhuis. De volledige oppervlakte die als 'te verstoren zone' wordt aanzien is ca. 425 m². Hierbij worden eveneens mogelijke nivelleringen en een vernieuwde aanleg van de leidingen voorzien.

³ In het geval van handelingen aan of in beschermde goederen waarvoor een stedenbouwkundige vergunning vereist is, wint de vergunningverlenende overheid (in dit geval de gemeente Merelbeke) advies in bij het agentschap Onroerend Erfgoed met het oog op een toetsing van de voorliggende handelingen aan het actief en passief behoudsbeginsel én aan het individuele beschermingsbesluit van het betrokken onroerend erfgoed. Opdat het agentschap deze toetsing zou kunnen uitvoeren, voegt de initiatiefnemer een toelatingsaanvraag bij de vergunningsaanvraag. Indien in deze toelatingsaanvraag archeologisch onderzoek wordt voorgesteld, volgt dit de procedure "archeologisch vooronderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstelling".

⁴ Code van Goede Praktijk 4.0, artikel 5.1.3

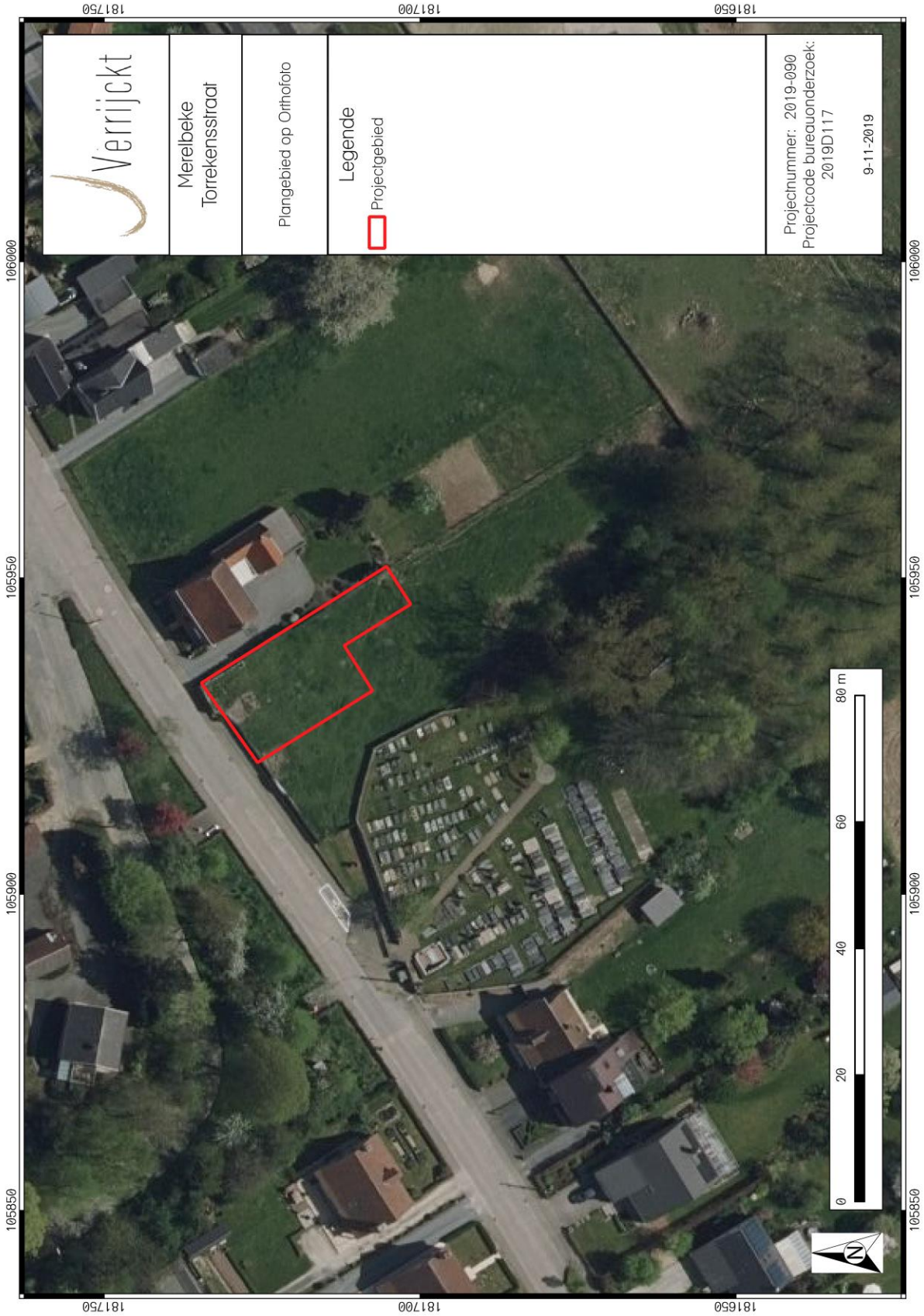
Figuur 4: Plangebied op orthofoto met aanduiding van het inplantingsplan

Figuur 5: Inplantingsplan

5 Bestaande toestand

Momenteel is het plangebied een braakliggend terrein aan de Torrekensstraat in Munte, Merelbeke (Oost-Vlaanderen). Het noordwestelijke deel van het plangebied, ter hoogte van de Torrekensstraat stond een gebouw, stal en schuur die werden afgebroken rond 2015. Het is gelegen naast het huidige kerkhof van Munte, het voormalige neerhof van de mottesite. Binnen het oude kerkhof stond de vroegere kerk van Munte. Daarachter sluit een beboomde kleine heuvel aan, voorheen bekend als de calvarieberg, met bovenop een grafkapel.

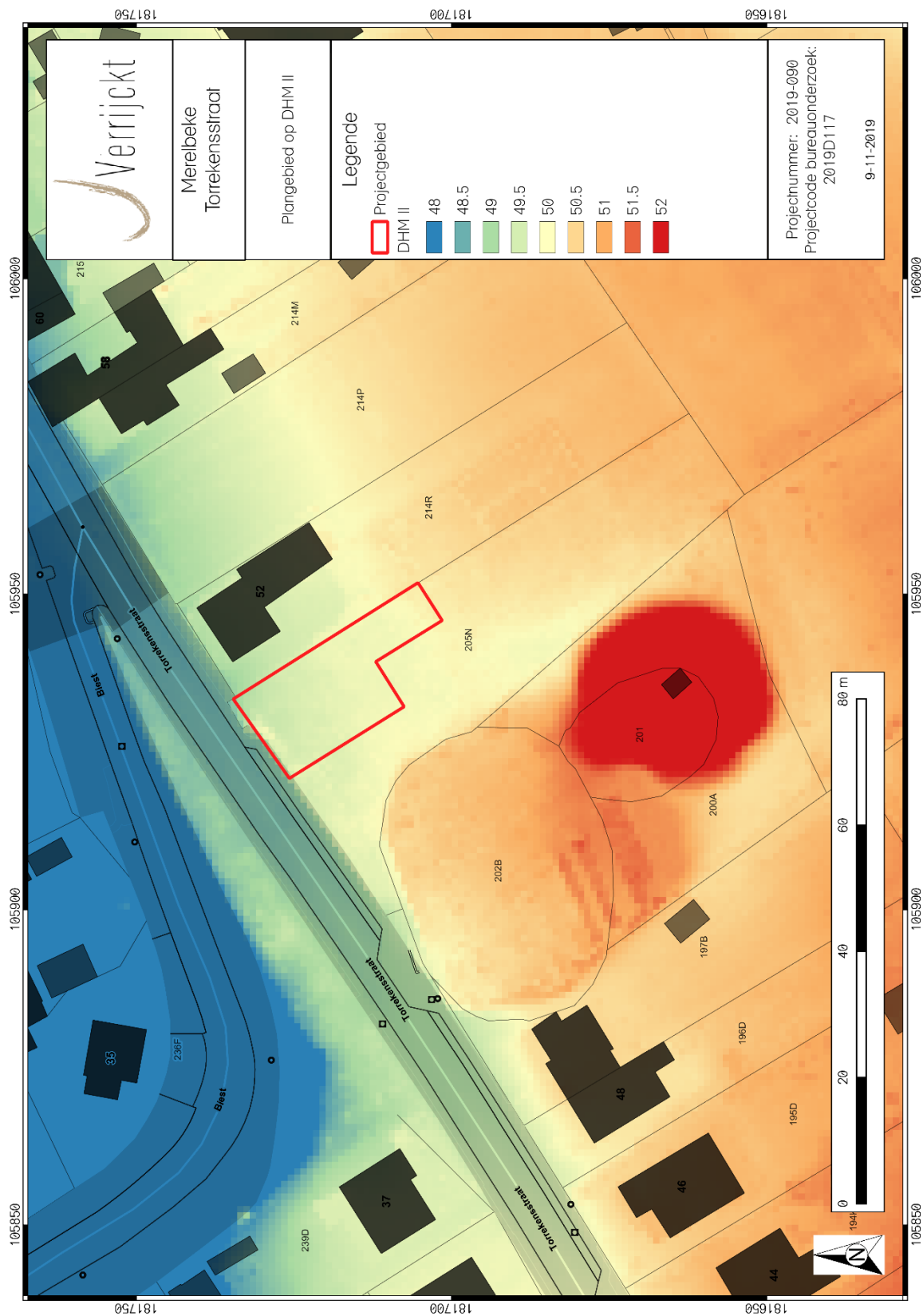

Figuur 6: Plangebied op orthofoto

6 Assessmentrapport

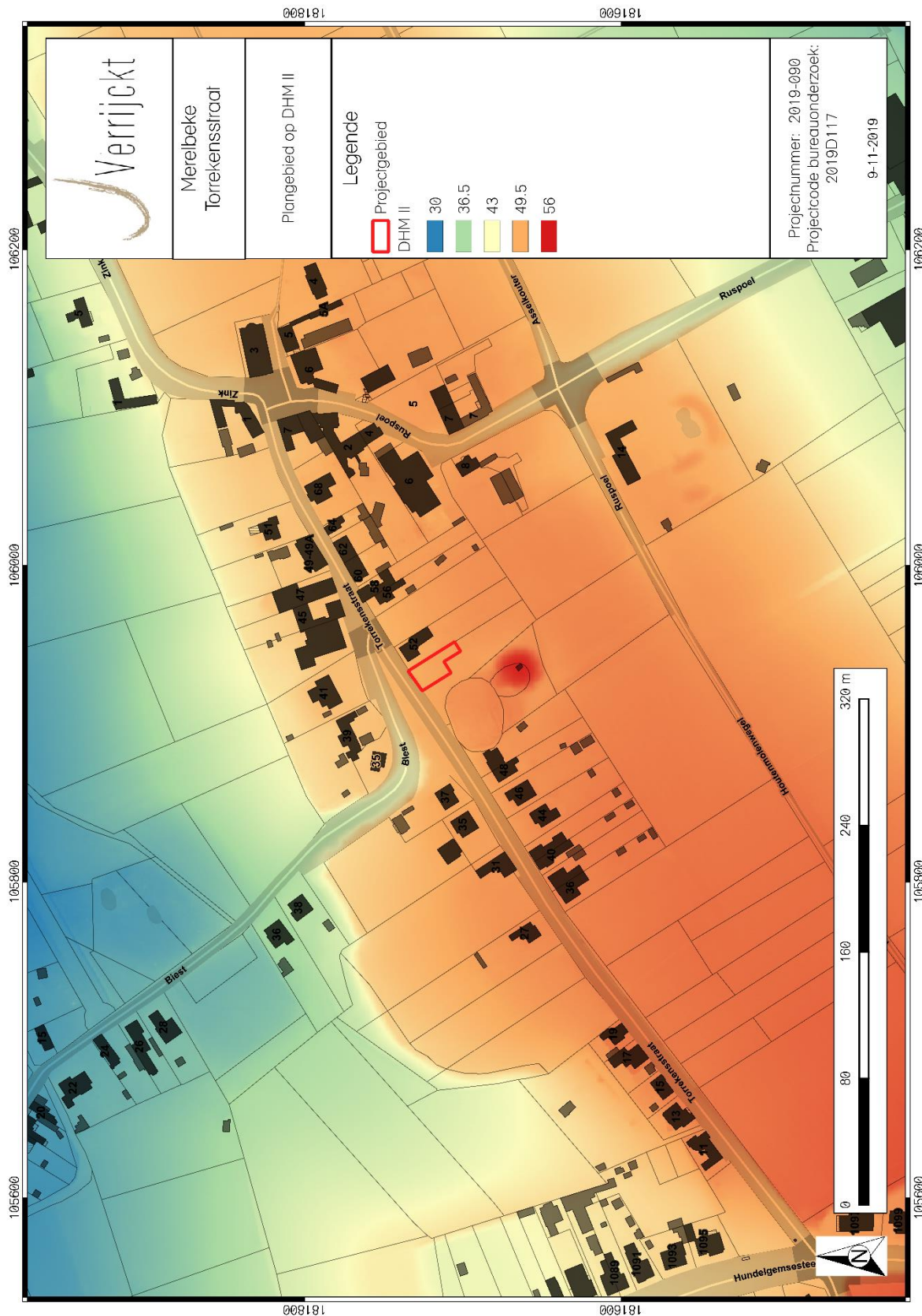
6.1 Landschappelijke en hydrografische situering

Het projectgebied zelf bevindt zich volgens het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM) tussen 48,95 en 49,89 m + TAW. Duidelijk weergegeven op het DHM is de voormalige mottesite naast het plangebied. Het huidige kerkhof ligt tussen 49,94 en 51,25 m + TAW, terwijl de Calvarieberg of vroegere opperhof, gelegen is tussen 52,94 en 55,53 m + TAW. Munte is gelegen op een heuvelrug.

Figuur 7: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)⁵

⁵ AGIV 2018b

Figuur 8: Plangebied en omgeving op het DHM⁶

⁶ AGIV 2018b

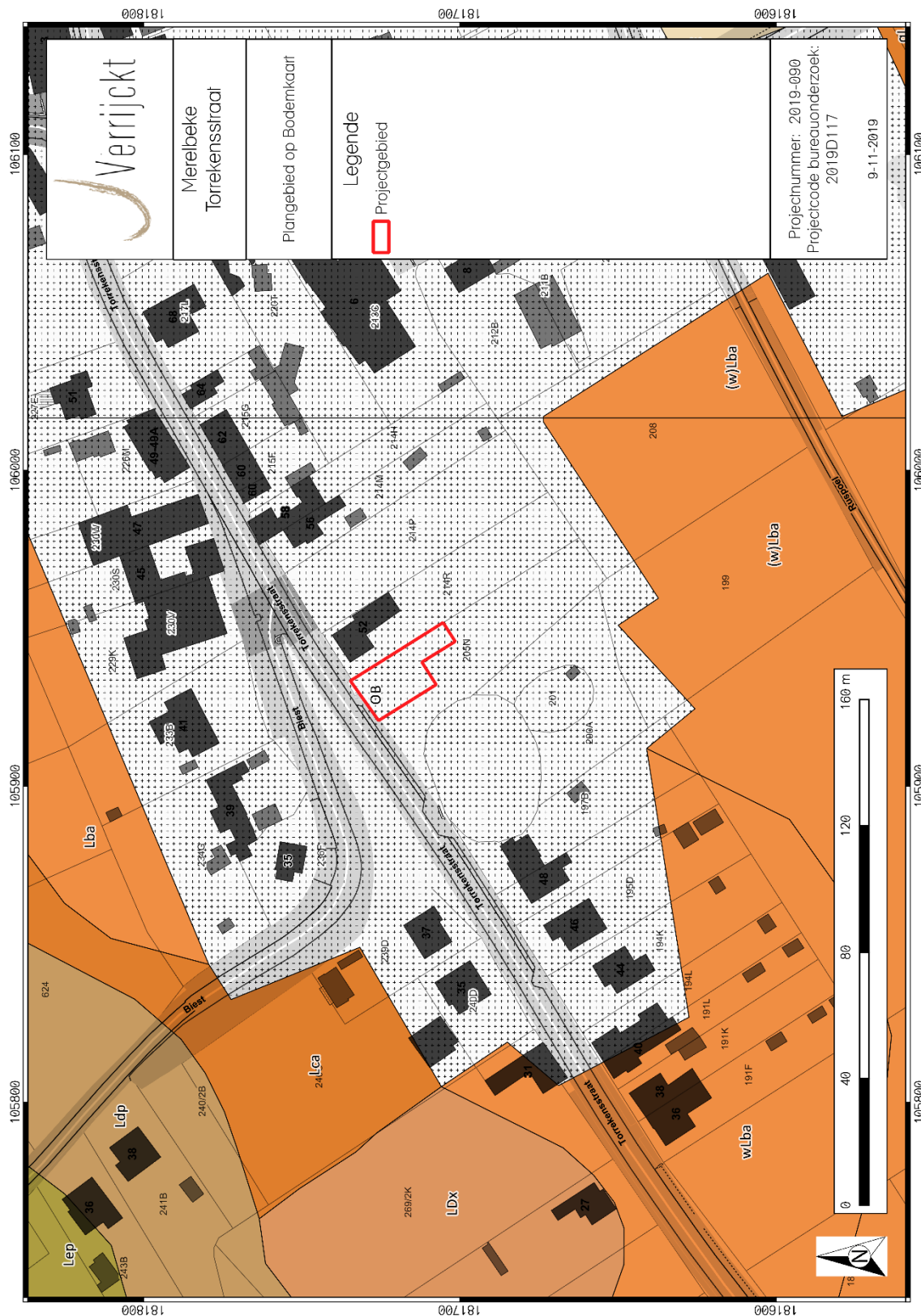
6.2 Bodemkundige situering

Op de bodemkaart van Vlaanderen is de bodem in het plangebied gekarteerd als OB (onder bebouwing) en wordt grotendeels omringd door Lba, Lca en LDx.

Een Lba-bodem is een droge zandleemgrond met textuur B-horizont. Deze gronden hebben een Ap die ongeveer 25cm dik is, donderbruin matig humeus en die rust op een zwak humeuze, bruinachtige overgangshorizont, 30-40 cm dik. Hieronder komt een bruine, meer kleiige textuur B-horizont voor.

Lca staat voor een matig droge zandleemgrond met textuur B-horizont. Bij deze matig droge zandleemgronden beginnen de roestverschijnselen tussen 80-120 cm.

Een LDx-bodem is een matig en zwak gleyige zandleemgrond met niet bepaalde profielontwikkeling.

Figuur 9: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen⁷

⁷ DOV VLAANDEREN 2018a

6.3 Historische bronnen

6.3.1 *Geschiedenis Munte*

Het plangebied ligt in de deelgemeente Munte, Merelbeke.

In de historische bronnen komt de gemeente pas voor in 990 als *Monte*. Dit zou afkomstig zijn van het Romeinse montem “berg”, omdat de gemeente op een heuvelrug gelegen is. Verder komen ook de schrijfwijzen Munte (1070-1287), Monthe (1129) en Munthe (1230) voor.⁸

Rond 1852 werd een prehistorische vuurstenen bijl gevonden en Romeins vaatwerk, dit kan wijzen op een vroege bewoning.

De heren van Munte, als geslacht bekend vanaf de 10de eeuw, verwierven sinds de tweede helft van de 11de eeuw meer aanzien. Aanvankelijk behoorde Munte toe aan de graven van Vlaanderen. Het belang van dit geslacht in de middeleeuwen blijkt ook uit de schenking in de 12de eeuw door deze familie van bezittingen, onder andere te Munte, aan de Sint-Pietersabdij in Gent. Door ruil kwamen bezittingen van de graaf van Vlaanderen en de Gentse Sint-Pietersabdij te Munte, respectievelijk in 1226 en 1232 toe aan de heer van Rode.⁹

Vanaf 1445 had de familie ‘de Munte’ geen mannelijke opvolgers meer. Heel wat gronden kwamen op dat moment in handen van andere vooraanstaande families waarmee de vrouwelijke lijn van de heren van Munte gehuwd was. Vanaf dan verdween wellicht de heerlijkheid van Munte, want deze wordt nergens meer vermeld.

De heren van Rode hadden op het grondgebied van Munte een aantal achterlenen, waaronder het kasteel ter Zinkt. Het kasteel beschikte over twee neerhoven en omliggend akkerland, bossen en weiden. Het was in handen van achtereenvolgens de families van Broucom en van Riviere. Toen er geen nakomelingen waren in 1693, werd het geheel na verkoop aanvankelijk opgesplitst, maar door Abraham van den Bemden terug tot geheel gebracht. Het kasteel was een middeleeuws slot dat veel schade leed tijdens diverse oorlogen en verschillende keren gerestaureerd werd, waardoor er verschillende bouwstijlen in voorkomen.

In Munte treft men 25 betonnen bunkers aan die voor WO II in opdracht van het Belgische leger gebouwd werden en deel uitmaakten van het Gentse Bruggenhoofd, een nieuwe verdedigingsgordel ten zuiden van Gent en gelegen tussen Kwatrecht en Astene. Door de snelheid van de Blitzkrieg kwam het in de deelgemeenten van Merelbeke nooit tot gevechten.

Naar aanleiding van Koninklijk Besluit van 17 september 1975 volgde een fusie met Merelbeke en werd Munte vanaf 1977 een deelgemeente.¹⁰

6.3.2 *Castrale moltesites*

De term *castrale moltes* bestaat uit twee latijnse woorden, namelijk *castrum* en *motta*. Motta staat in de praktijk voor een aarden ophoging en in de middeleeuwen werd *castrum* gebruikt voor een kasteel/versterking. Het gaat dus om een kasteel of versterking op een aarden ophoging.

Een castrale molte bestond uit een opperhof of hoofdburcht, met doorgaans circulair grondplan, die opgeworpen werd met aarde uit de omringende gracht, aangevuld met aarde van buitenaf. Dit werd

⁸ GYSSELING 1960, 725.

⁹ Agentschap onroerend Erfgoed 2017, Munte

¹⁰ Gemeente Merelbeke

gecombineerd met een al dan niet opgehoogd en omgracht voor-of neerhof (voorburcht), dat maan- of hoefijzervormig aansloot op het opperhof. Oorspronkelijk stond op het plateau van de motteheuvel een toren of zaal in hout, steen of vakwerk met soms enkele bijgebouwen. Het geheel werd omgeven door een palissade. Op het neerhof stonden gebouwen met een eerder agrarisch of residentieel karakter en in sommige gevallen de kapel van de heer (die later soms uitgroeide tot dorpskerk).

De castrale mottes zijn te situeren in de volle middeleeuwen. Algemeen wordt aangenomen dat dit type versterking ergens tussen de Loire en de Rijn ontstond rond het jaar 1000 en zich van daaruit in de loop van de 11de en 12de eeuw in sneltempo verspreidde naar verschillende delen van Europa. Vanaf het midden van de 11de eeuw zien we mottes in Vlaanderen opkomen en voornamelijk in de 12de eeuw kennen ze een enorme bloei.

De 13de en het eerste kwart van de 14de eeuw betekenen het einde van de castrale motte. De oorlogstechnieken krijgen dan namelijk een nieuwe wending (ondermijning, later ook het gebruik van vuurwapens) en de castrale mottes zijn niet efficiënt genoeg meer.

Er kunnen verschillende functies aan de mottes worden toegeschreven. De voornaamste functie, is die van defensie, het was een efficiënte versterking die bijna niet in te nemen was. Daarnaast is ook de eerder symbolische, offensieve functie van de motte niet te onderschatten. De feodale heer die zijn versterking oprichtte deed dit met de bedoeling zijn macht en sociale status over een bepaald territorium tentoon te stellen. Het mottecomplex was verder ook de residentie van de edelman. Dit gold vooral voor de middelhoge adel. Gezien de bedrijfsgebouwen, stallen en schuren op het neerhof, is het niet verwonderlijk dat de motte ook een economische rol te vervullen had. De primaire functie van een bepaalde motte kon evolueren doorheen de tijd.¹¹

6.3.3 Kerkhof en calvarieberg, site met motte

Over de motte te Munte zijn weinig historische gegevens bekend. Ze wordt slechts een keer vermeld in de historische bronnen: in een landboek uit 1643 staat "*eenen omwalden berch, groot 58 roeden, paelende uyd ende west de Kerkevelden ende noort het kerkhof*". Dit is de enige keer dat de motte expliciet vermeld wordt in de bronnen; wel blijkt daaruit dat de motte omwald was.

Het ontbreken van historische informatie is enerzijds te wijten aan het feit dat er nooit grondig onderzoek werd verricht naar de site, en anderzijds is het mogelijk dat de site al vroeg verlaten werd, waardoor deze niet interessant genoeg was om vermeld te worden.

In 1129 wordt de kerk van Munte, die zich op het neerhof bevond weggeschonken aan de Sint-Pietersabdij. Uit de schenkingsacte blijkt dat deze kerk voor 1129 een eigenkerk was. We zouden 1129 dus kunnen aanduiden als terminus ante quem voor het bestaan van de woning van de heer op deze plek. Dit zegt evenwel niets over de motte zelf.

Mogelijk kende de motte maar een kort bestaan. Het zou te dateren zijn tussen de eerste attestatie van de heren van Munte in 1012 en de eerste helft van de 12de eeuw wanneer de kerk weggeschonken wordt. Hier zijn wel enkele bedenkingen bij te vermelden, zoals S. De Decker aanhaalt in zijn verhandeling *Vanuit de hoogte. Een vergelijkende studie van de inplanting van castrale mottes in de provincie Oost-Vlaanderen*. De eerste helft van de 11de eeuw (1012) lijkt nogal vroeg voor een castrale motte, deze dateren normaal gezien uit de tweede helft van de 11de eeuw. Ofwel resideerden de heren van Munte oorspronkelijk in een (morfologisch) andere residentie. Ook bij de einddatum kunnen vraagtekens gezet worden, de schenking van de kerk zou ook te maken kunnen hebben met een erfeniskwestie. De schenking aan de St-Pietersabdij gebeurde immers onder abt *Arnulf van Munte* en zou kunnen betekenen dat de abt zijn wettmatig erfdeel kreeg. Deze schenking hoeft dus niet te impliceren dat de motte werd verlaten.

¹¹ CLAES & DEGRYSE 2006

In 1226 komt Munte bij het Land van Rode, hierbij verloor Munte vermoedelijk zijn statuut van afzonderlijke heerlijkheid, er is vanaf dan nog enkel sprake van de meierij van Munte. Deze verandering zou wel zijn repercussies kunnen hebben gehad op de motte en haar functie.

Nog volgens De Decker zou de inplanting van de motte vooral politiek van aard kunnen zijn, de inplanting van de motte op een heuvelrug is in ieder geval opmerkelijk. Vanop de heuvelrug geniet de motte een ruim overzicht op het landschap, de vraag is vooral, op wie moest de motte indruk maken? Vermoedelijk speelde de aanwezigheid van de Schelde in het westen geen onbelangrijke rol: tot 1043 was dit immers de grens tussen Vlaanderen en het Duitse Rijk. De kans is dus niet onbestaande dat de motte werd opgericht in het kader van een symbolische attestatie van de Duitsgezinde heren op deze oever.¹²

6.4 Cartografische bronnen

Villaret (1745-1748)

Het plangebied is niet specifiek gekarteerd en gelegen naast de voormalige mottesite. Ter hoogte van het huidige kerkhof is de historische kerk van Munte zichtbaar en deze is ommuurd. Het voormalige opperhof is hier nog aangeduid als 'Calvair', dit was voorheen gekend als de Calvarieberg, een galgenberg.

Ferraris (1771-1778)

Op de Ferrariskaart (Figuur 11) is te zien dat het plangebied dit keer wel bebouwd is, het noordelijke deel van het terrein is ingenomen door een stal. Rondom de kerk wordt nu ook een kerkhof weergegeven binnen de muren. Op het opperhof wordt nu ook de kapel weergegeven. Het dorpscentrum van Munte is ook meteen al veel dichter bebouwd.

Vandermaelen (1846-1854)

Ter hoogte van het plangebied wordt nog steeds bewoning afgebeeld. De mottesite zelf wordt wel nog op een andere manier weergegeven. Op deze kaart is de kerk niet afgebeeld en wordt een breder terrein ommuurd/omgracht? Er loopt nu ook een voetweg vanuit het oosten naar de calvarieberg.

Atlas der Buurtwegen (1843-1845)

Het plangebied is nog steeds bebouwd. Het plangebied valt op perceel nummer 166 en de woning die erop staat krijgt nr. 165. De Torrekenstraat wordt aangeduid als 'Chemin n°8'. De kerk wordt

¹² De Decker 1998

ditmaal zonder kerkhof afgebeeld. De voetweg die langs de berg loopt wordt aangeduid als '*Sentier n°52*'.

Popp (1842-1879)

De situatie blijft gelijkaardig aan de vorige kaarten. Het plangebied valt nu deels op perceel 205b en 205d. De kerk is opnieuw ommuurd weergegeven en valt binnen perceel 202. Het opperhof krijgt perceelnummer 201 en de kapel wordt aangeduid. De Torrekensstraat wordt ook zo aangeduid op de kaart.

Topografische kaarten 1873, 1939, 1969

Op de kaart van 1873 blijft de situatie zo goed als onveranderd, het plangebied blijft bebouwd en de kerk staat nog ter hoogte van het kerkhof. Op de topografische kaart van 1939 veranderd dit, het neerhof wordt nog enkel gebruikt als kerkhof. De kerk is verhuisd naar het dorpscentrum. De topografische kaart van 1969 toont dan weer dat de Torrekensstraat rechtgetrokken werd.

Orthofoto's 1971, 1979-1990, 2000-2003 en 2015

Op de orthofoto van 1979-1990 heeft de bebouwing nog steeds een L-vormige structuur. De orthofoto van 2000-2003 toont dat deze structuur vervangen werd door een kleinere bebouwing aan de straatkant van het perceel. De bebouwing werd gesloopt, zoals te zien is op de orthofoto van 2015.

Figuur 10: Plangebied op de Villaretkaat¹³

¹³ GEOPUNT 2018a

Figuur 11: Plangebied op de Ferrariskaart¹⁴

¹⁴ GEOPUNT 2018c

Figuur 12: Plangebied op de Vandermaelenkaart¹⁵

¹⁵ GEOPUNT 2018d

Figuur 13: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen¹⁶

¹⁶ GEOPUNT 2018b

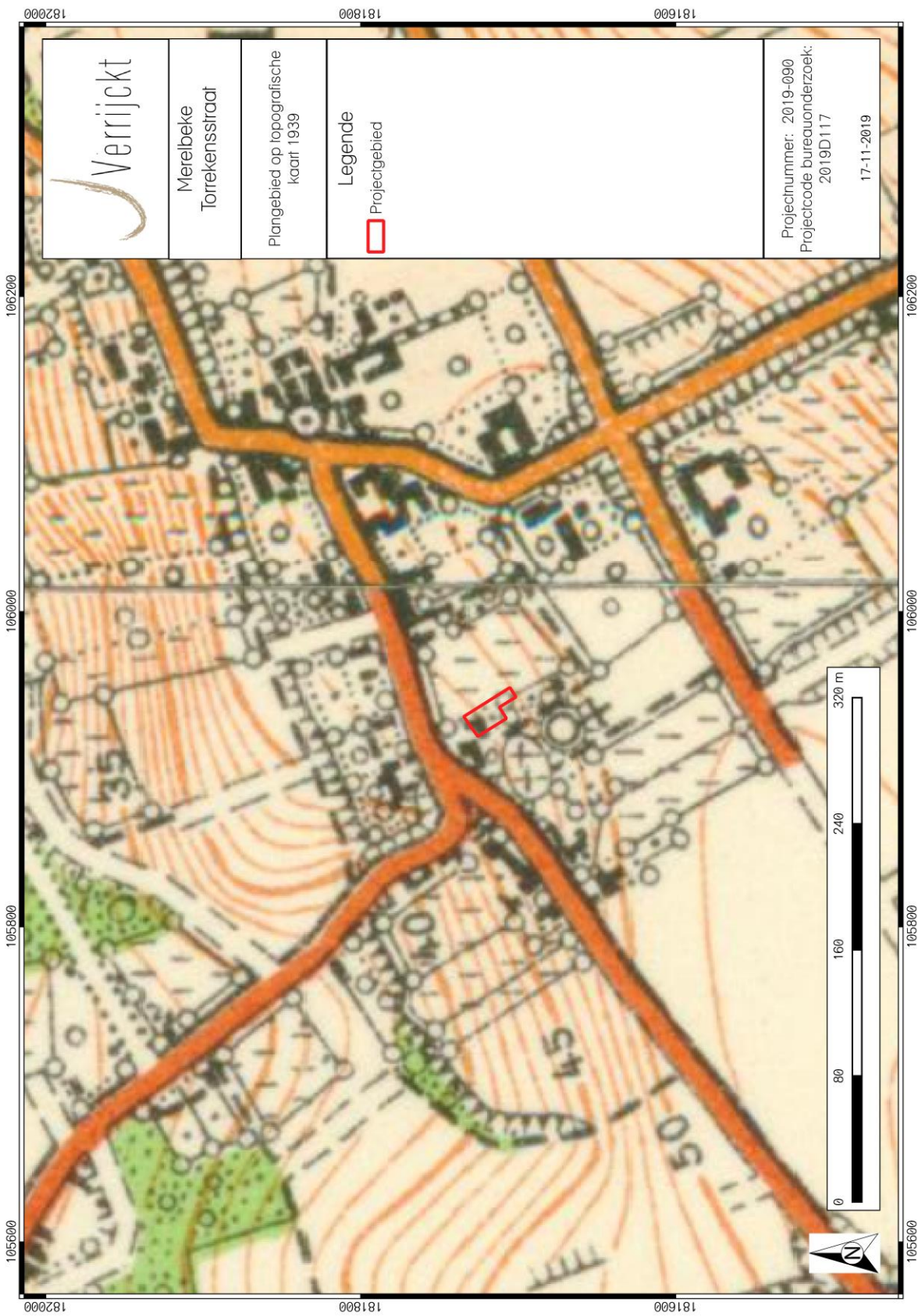

Figuur 14: Plangebied op de Poppkaart¹⁷

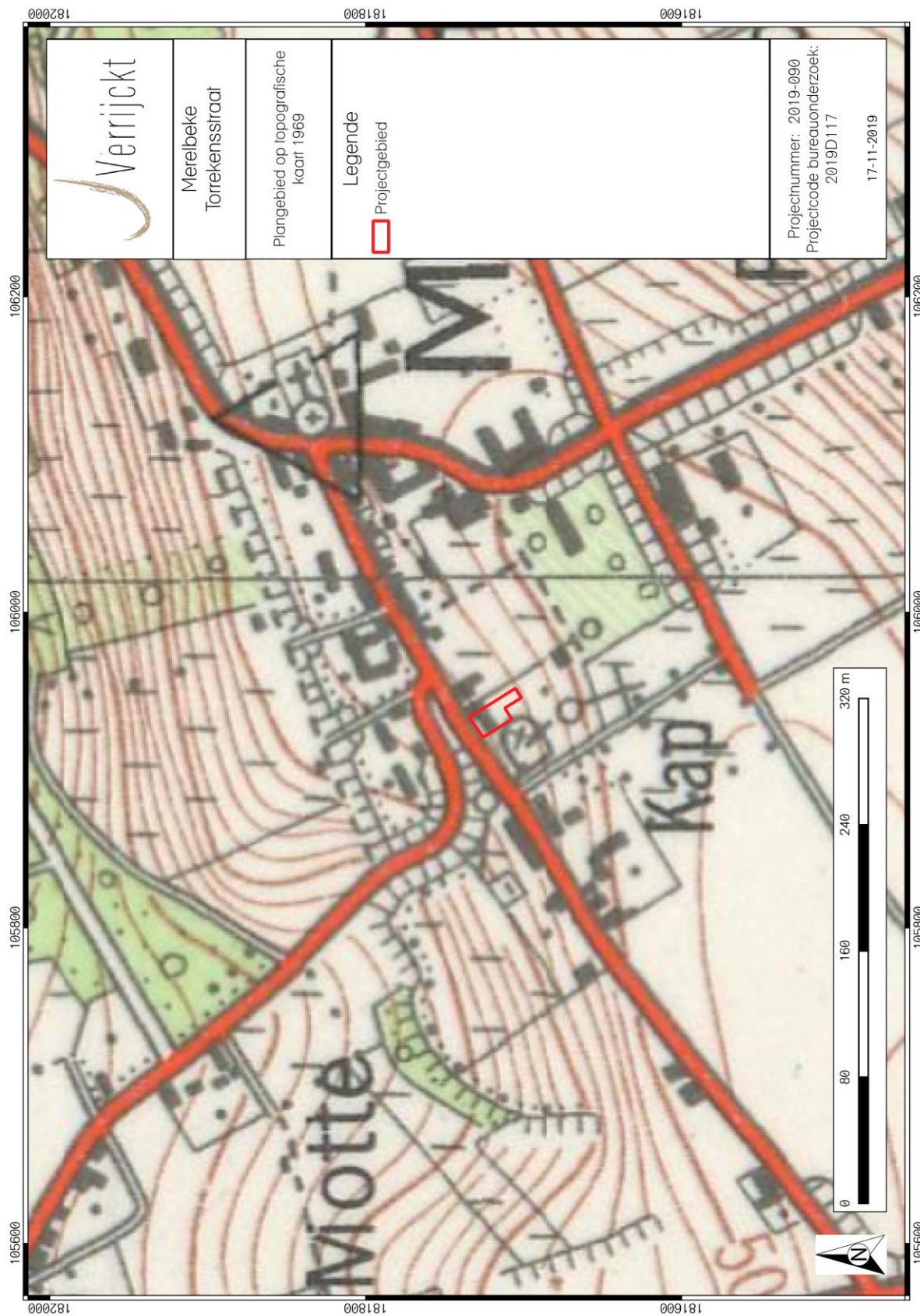
¹⁷ GEOPUNT 2018e

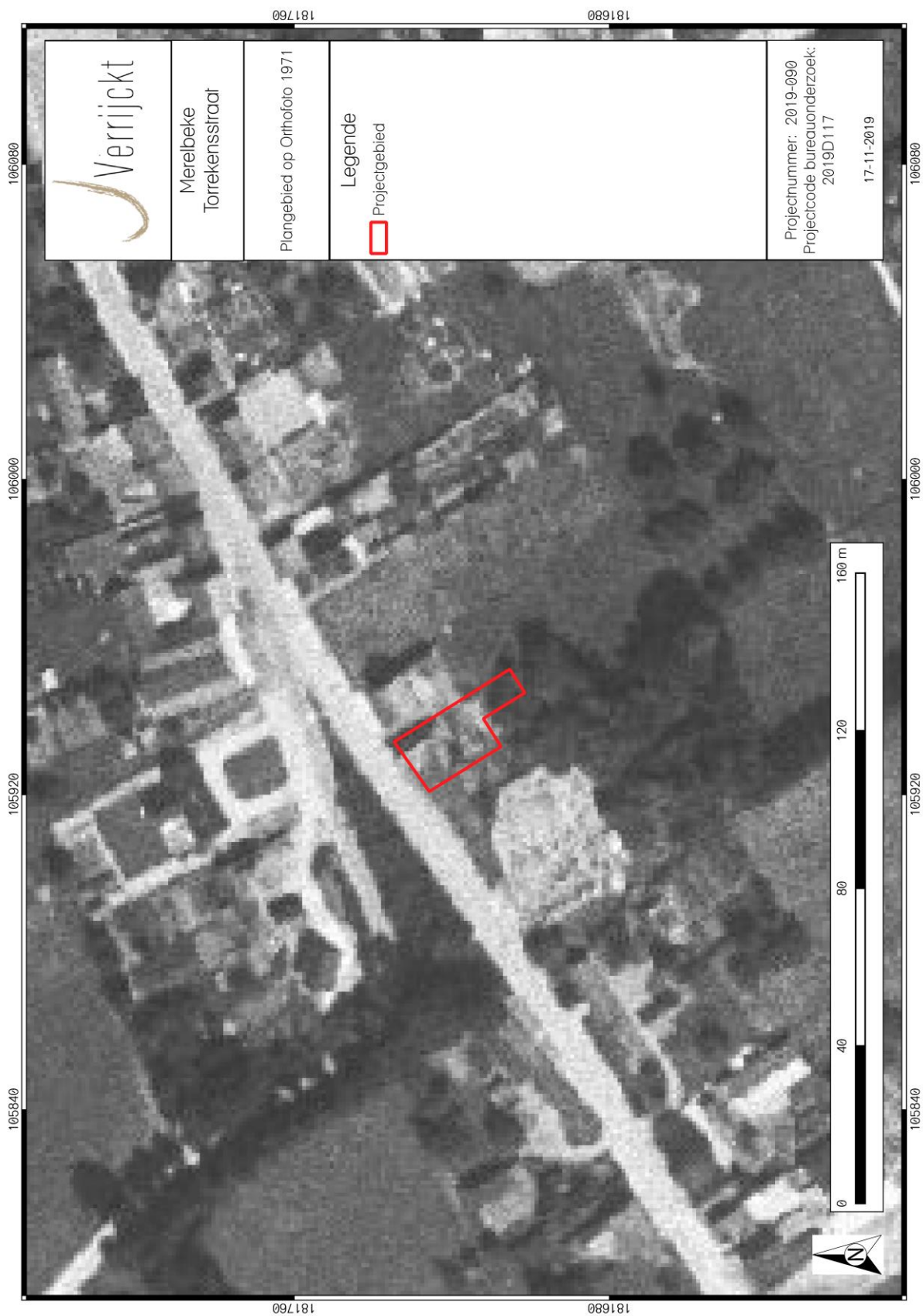
Figuur 15: plangebied op topografische kaart van 1873

Figuur 16: Plangebied op topografische kaart van 1939

Figuur 17: Plangebied op topografische kaart van 1969

Figuur 18: Plangebied op orthofoto van 1971

Figuur 19: plangebied op orthofoto van 1979-1990

Figuur 20: Plangebied op orthofoto van 2000-2003

Figuur 21: Plangebied op orthofoto van 2015

6.5 Archeologisch bronnen

Binnen de contouren van het plangebied zijn er geen archeologische waarden gekend. Voor de ruime omgeving van het plangebied kunnen zowel de Centrale Archeologische Inventaris (CAI), als de archeologische gebeurtenissen, (vastgestelde) archeologische zones en goedgekeurde archeologienota's geraadpleegd worden. Allereerst volgt hieronder een oplistijng van de gekende archeologische waarden zoals opgelijst in de archeologische databank van vindplaatsen in Vlaanderen (CAI).

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.¹⁸

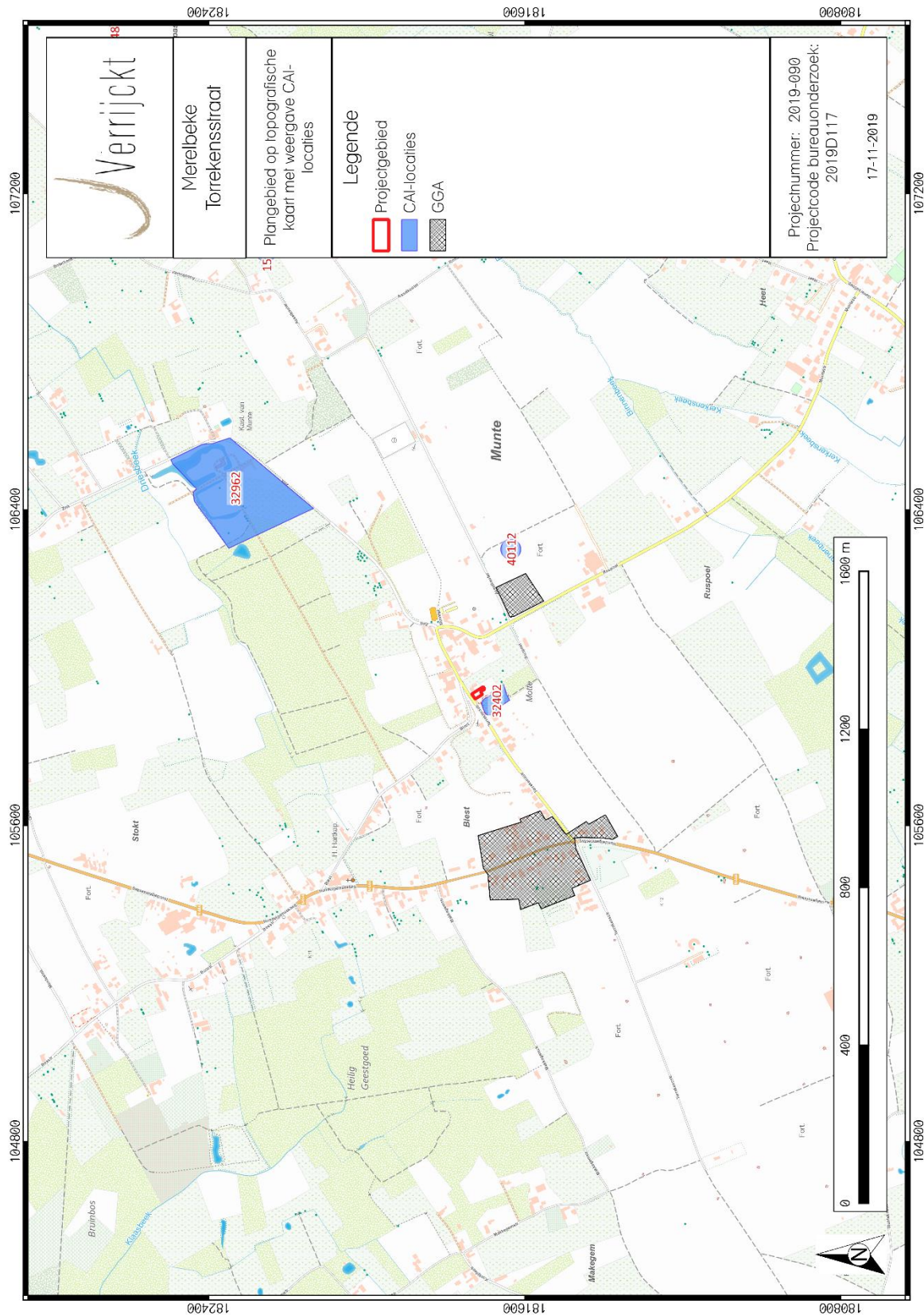
CAI-NUMMER	TOPONIEM	OMSCHRIJVING	DATERING	BRON
32402	KALVARIEBERG	MOTTESITE	VOLLE MIDDELEEUWEN	DE DECKER S., 1997-1998: VANUIT DE HOOGTE: EEN VERGELIJKENDE STUDIE VAN DE INPLANTING VAN CASTRALE MOTTES IN OOST-VLAANDEREN, ONUITGEGEVEN LICENTIAATSV ERHANDELING GENT DE POTTER F. & BROECKHAERT J., 1997: DE GESCHIEDENIS VAN DE GEMEENTE MUNTE. IN: HET LAND VAN RODE, 1997, 97, P 1-24.
32962	KASTEEL TER ZINKT	VERSTERKT KASTEEL	LATE MIDDELEEUWEN	DE POTTER F. & BROECKHAERT J., 1996: DE GESCHIEDENIS VAN DE GEMEENTE MUNTE. IN: HET LAND VAN RODE, 1996, 96, P 1-21. DOPERÉ F. & UBREGTS W. 1991, DE DONJON IN VLAANDEREN. ARCHITECTUUR EN WOONCULTUUR, ACTA ARCHAEOLOGICA LOVANIENSIA - MONOGRAPHIAE 3, PP. 204
40112	RUSPOEL	RIEMBESLAG IN BRONS	VOLLE MIDDELEEUWEN	VONDSTMELDING
154874	ASSELKOUTER	CIRCULAIRE STRUCTUUR/GRAFHEUVEL	ONBEPaald	BOURGEOIS J. E.A. 1999, CIRKELS IN HET LAND. EEN INVENTARIS VAN CIRKELVORMIGE STRUCTUREN IN DE PROVINCI ES OOST- EN WEST-VLAANDEREN. III. ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS VLAANDEREN. BUITENGEWONE REEKS, NR. 7. BOURGEOIS J. E.A. 1999, CIRKELS IN HET LAND. EEN INVENTARIS VAN CIRKELVORMIGE STRUCTUREN IN DE PROVINCI ES OOST- EN

¹⁸ CAI 2018

				WEST-VLAANDEREN. III. ARCHEOLOGISCHE INVENTARIS VLAANDEREN. BUITENGEWONE REEKS, NR. 7.
--	--	--	--	---

Vlak naast het plangebied ligt natuurlijk mottesite met CAI-nummer 32402. Deze site wordt elders in deze nota al uitvoerig besproken. Er werd een vondst gemeld van een bronzen riembeslag zo'n 400m van het plangebied en werd gedateerd in de Volle middeleeuwen, mogelijk 11de -eeuws. Het laat middeleeuwse Kasteel ter Zinkt, was een versterkt kasteel dat dubbel omgracht was. Het had tevens een kapel en kerker. In de periode van de Franse Revolutie was het kasteel vervallen en werd 2/3 van het kasteel afgebroken en veranderd in een lustgoed. Tenslotte werd een circulaire structuur vastgesteld met een diameter van ca. 33m. Het zou mogelijk gaan om een grafheuvel, de datering is onbekend.

Er zijn nog geen archeologienota's opgemaakt in de omgeving van het plangebied.

Figuur 22: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart¹⁹

¹⁹ CAI 2018

7 Proefsleuven

7.1 Administratieve gegevens

Projectcode J. Verrijckt	2019-090
Projectcode Onroerend Erfgoed	2019L166
Erkend archeoloog	2015/00053 Jeroen Verrijckt
Veldwerkleider	Jeroen Verrijckt
Betrokken actoren	Niels Jennes (archeoloog)
	Emma Keersmaekers (assistent-archeoloog)

7.2 Werkwijze en strategie

7.2.1 Algemene bepalingen

Een proefsleuvenonderzoek is bij uitstek de methode om archeologische sporensites te onderzoeken. Hierbij worden transecten doorheen het landschap aangelegd tot op het eerste relevante archeologische niveau.

De algemene bepalingen van een proefsleuvenonderzoek, zoals vastgesteld in de Code van Goede Praktijk, zijn hier van toepassing.²⁰

7.2.2 Specifieke methodologie

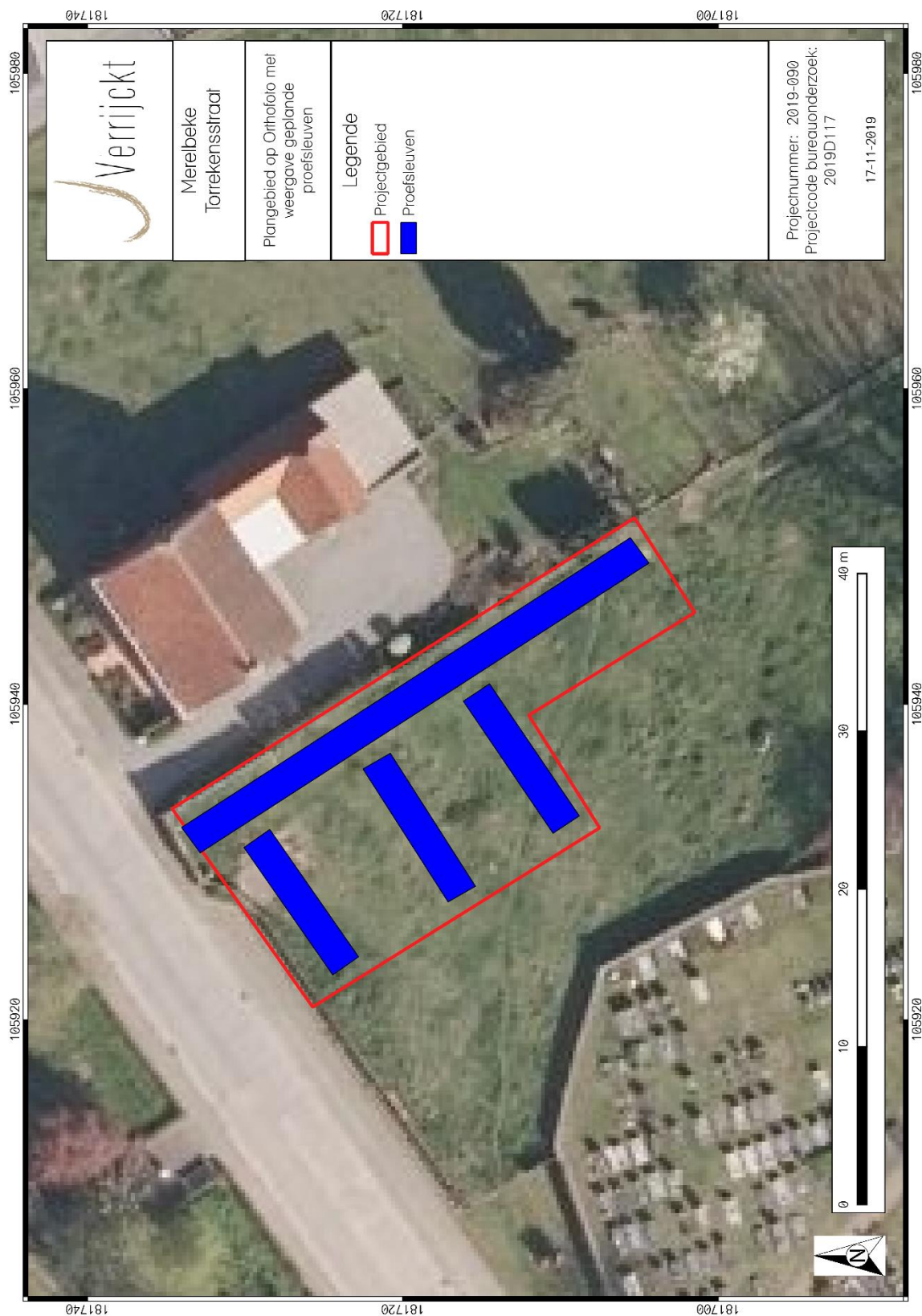
In het voorgaande onderzoek werd volgende methodologie opgenomen:

De sleuven worden west-oost georiënteerd, parallel met de noordelijke perceelsgrens. De sleuven hebben een breedte van 2m en een afstand van maximaal 15m van middelpunt tot middelpunt. Er zal minstens 10% van het onderzoeksgebied door middel van proefsleuven onderzocht worden, aangevuld met dwarssleuven en/of kijkvensters. De hoeveelheid en locatie van dwarssleuven en/of kijkvensters zijn vrij te bepalen door de erkend archeoloog/veldwerkleider. Een keuze voor of tegen het aanleggen van dwarssleuven en/of kijkvensters wordt gemotiveerd in het verslag van resultaten van het proefsleuvenonderzoek.²¹

Volgens het opgestelde sleuvenplan dienen twee proefsleuven met telkens een oppervlakte van 170 m² te worden aangelegd. Hierbij wordt ca. 10,76% van het plangebied (3160 m²) onderzocht door proefsleuven. Deze sleuven dienen aangevuld te worden met kijkvensters zodat een dekking van minstens 12,5 % bekomen wordt.

²⁰ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016

²¹ DEVROE 2017.

Figuur 23: Plangebied op kadasterkaart (GRB) met weergave van de geplande proefsleuven²²

²² AGIV 2018, VERRIJCKT, J. 2019.

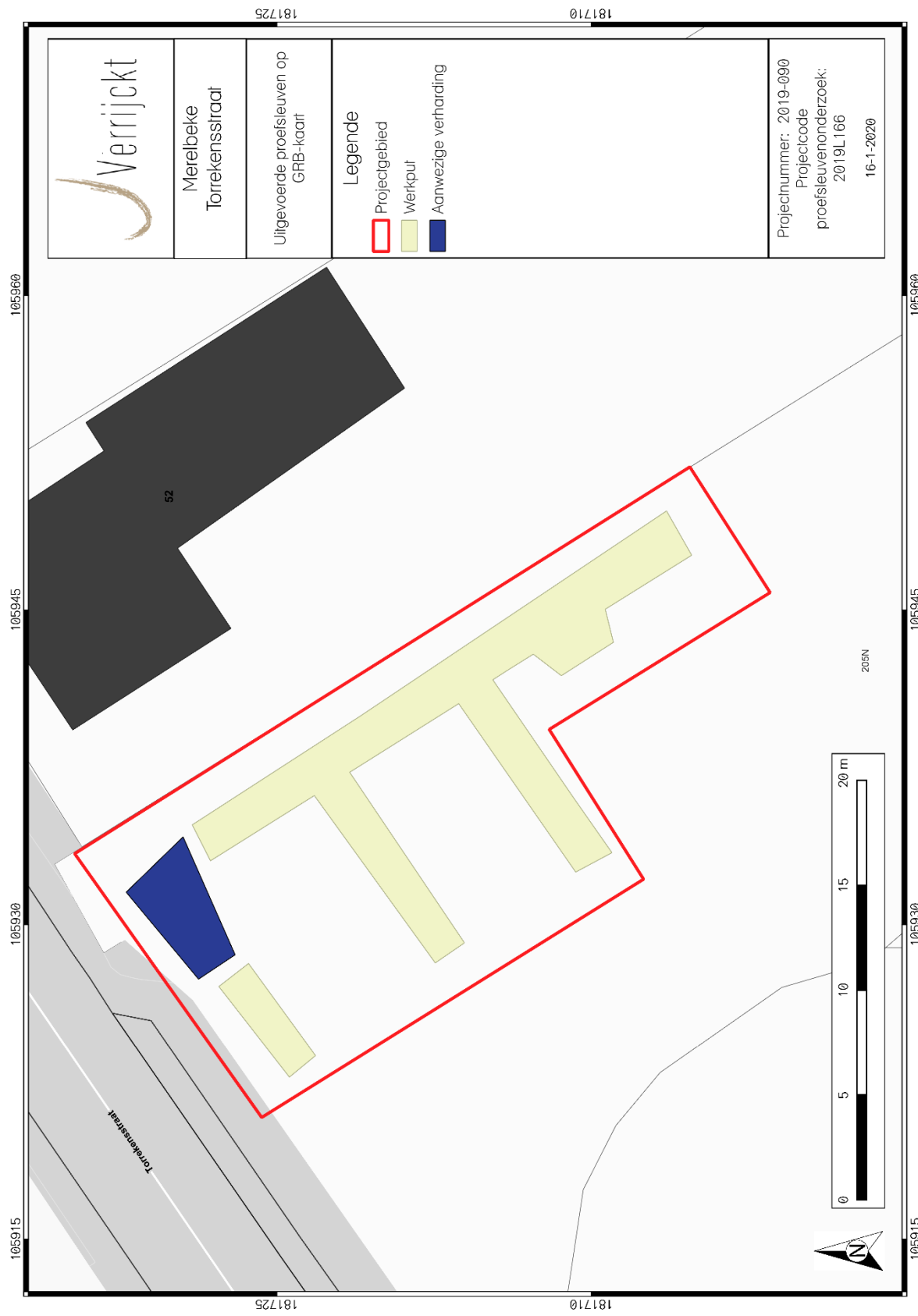
7.2.3 Uitgevoerde methodologie en afwijkingen van de opgestelde methodologie

Tijdens de uitvoering van het proefsleuvenonderzoek diende afgeweken te worden van het voorgestelde sleuvenplan. Om genoeg plaats te laten tussen de sleuf en de perceelsgrens werd de langste sleuf een beetje opgeschoven. Omdat de afstand tussen de langste sleuf en de parallel gelegen sleuven hierdoor te klein werd, is er besloten de sleuven op elkaar te laten aansluiten. Verder lag er langs de straatzijde nog een deel verharding die niet verwijderd kon worden.

In totaal werd er 109 m² onderzocht door middel van het proefsleuvenonderzoek. Dit komt overeen met 25,65% van de totale oppervlakte van het plangebied.

Het proefsleuvenonderzoek werd uitgevoerd op dinsdag 14 juli, onder leiding van erkend archeoloog Niels Jennes en assistent-archeologe Emma Keersmaekers. De sleuven werden aangelegd door middel van een kraan van 5 ton, op rupsbanden met een gladde kraanbak van 2m breed. De teelaarde werd laagsgewijs verdiept tot op het eerste archeologische niveau. Bij het verdiepen van de teelaarde werd elke laag afgespeurd op eventuele vondsten. De sleuven en aangetroffen sporen werden gedocumenteerd door middel van overzichtsfoto's. Verspreid over het terrein werd een profielput aangelegd, teneinde een goed beeld te verkrijgen van de aanwezige bodemopbouw. Deze profielen werden gefotografeerd en ingetekend.

Alle aangelegde sleuven, aangetroffen sporen, profielen en hoogtes werden ingemeten door middel van een GPS. Indien een spoor zich tegen de putwand bevond, werd het werkputprofiel opgeschoond om de relatie tussen het spoor en de bodemhorizonten te registreren. Sporen-, foto- en vondstenlijsten werden digitaal geregistreerd in het veld. Gebruik makend van een GIS omgeving werden de verzamelde data verwerkt tot een gedetailleerd en overzichtelijk grondplan.

Figuur 24: Plangebied op kadasterkaart (GRB) met weergave van de uitgevoerde proefsleuven²³

²³ AGIV 2018

Figuur 25: zicht op de uitvoering van de sleuven (© J. Verrijckt Bvba)

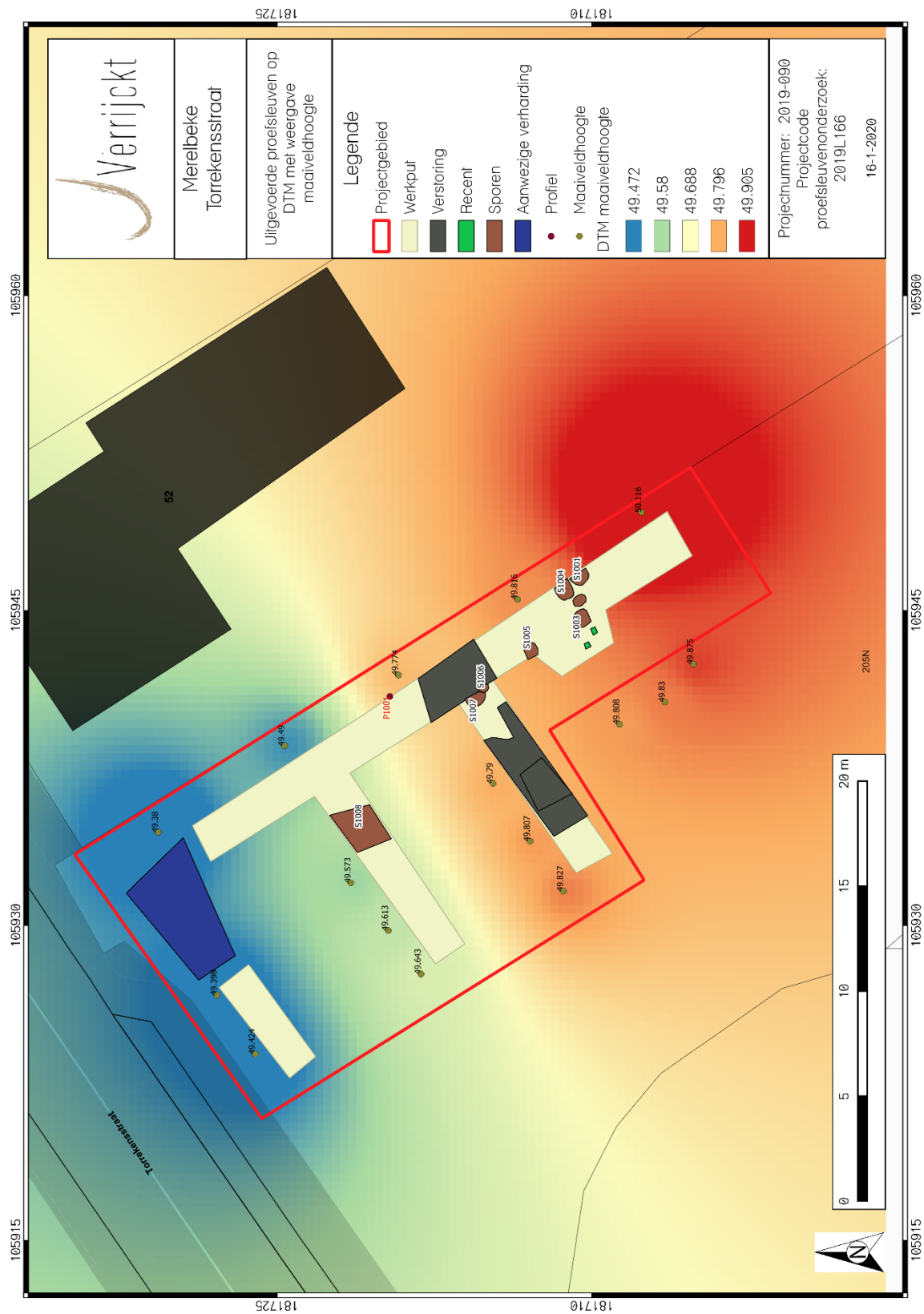
Figuur 26: Zicht op de nog aanwezige verharding (© J. Verrijckt Bvba)

7.3 Assessmentrapport

7.3.1 Landschap en bodemopbouw

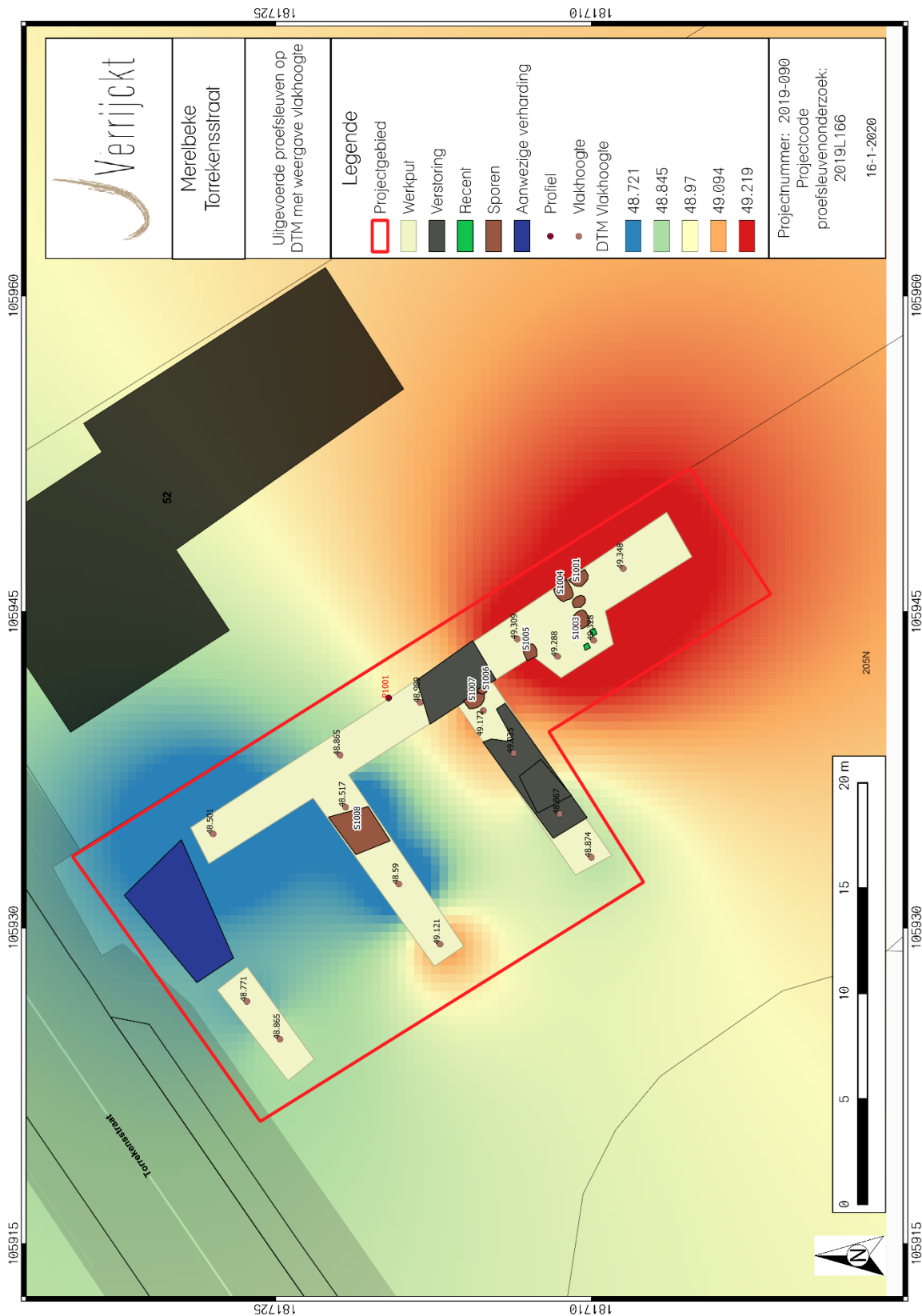
Landschappelijk gezien bevindt het plangebied zich in het Schelde-Dender interfluvium. Dit landschap is ontstaan door de inwerking van de erosieprocessen op de tertiaire afgezette sedimenten.

De zuidelijke zone van het plangebied is op het DHM II (digitale hoogtemodel) hoger gelegen als de noordelijke zone. De hoogte van het maaiveld varieert tussen 35,1 m en 34,4 m +TAW. Wanneer de hoogtes van het archeologische vlak bekeken worden, geeft dit een gelijkaardig beeld weer. Het noordelijke deel is hierbij gelegen op een hoogte van 48,5 m +TAW. Het zuidelijke deel is gelegen op 49,3 m +TAW. Eén verklaring voor het lager gelegen archeologisch vlak aan de noordzijde, is de afbraak van de voormalige woning/bebouwing, de afbraak hiervan bracht een verstoring van het archeologisch niveau met zich mee.

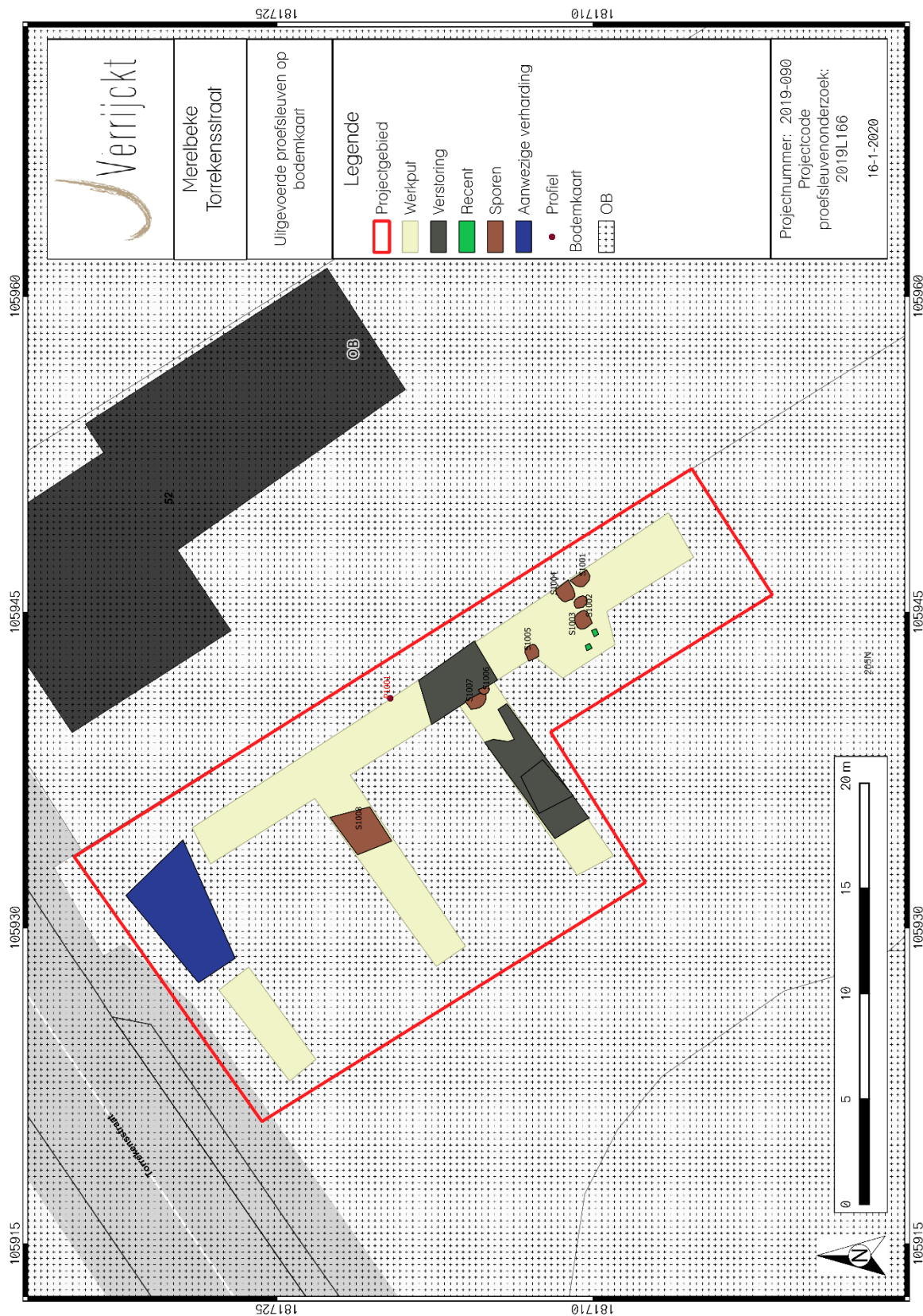
Figuur 27: Plangebied op DHM II met weergave van de aangelegde bodemprofielen²⁴

²⁴ AGIV 2018

Figuur 28: Plangebied op het digitale terreinmodel (DTM) met weergave van de vlakhogtes²⁵

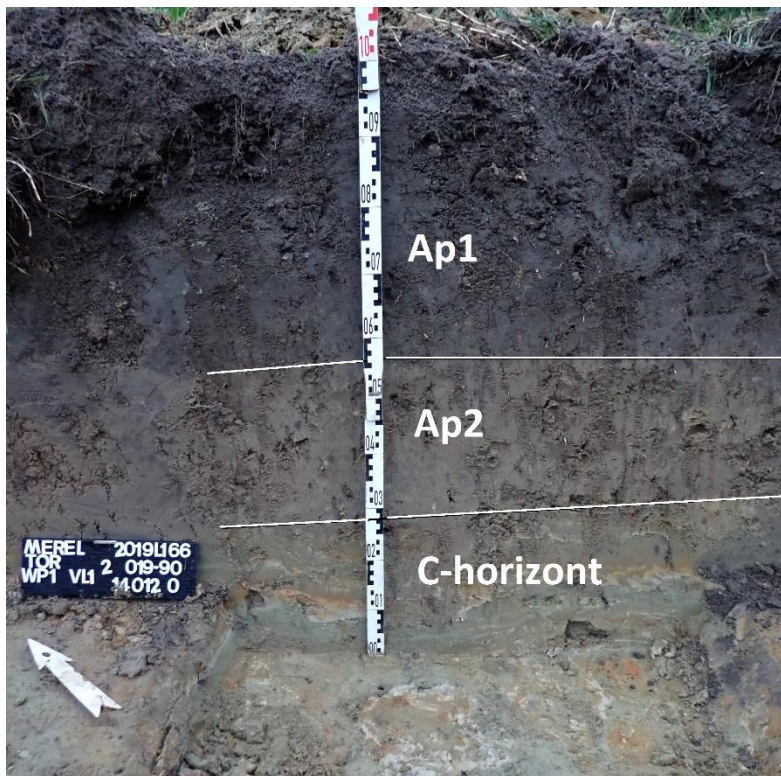
²⁵ AGIV 2018d

Figuur 29: Plangebied op bodemkaart met weergave van de aangelegde bodemprofielen²⁶

²⁶ AGIV 2018

Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied, werd er slechts één profiel aangelegd op het terrein. In dit profiel was een donker bruin-grijze Ap1 zichtbaar van ca. 45 cm, gevolgd door een bruin-grijze Ap2 horizont van ca. 32 cm. Hieronder volgt een groen-oranje gelaagde C-horizont.

Figuur 30: Profiel 1 op foto (© J. Verrijckt Bvba)

7.3.2 Sporen en structuren

Verspreid over het terrein werden verscheidene verstoringen aangetroffen. Deze verstoringen konden op basis van de losse, donkere en humeuze vulling, alsook de inmenging van plastic, baksteen en asbest etc... als recent geïnterpreteerd worden. Mogelijk houden deze verband met de woningen en bijgebouwen langsheen de Torrekensstraat.

Figuur 31: Vlakfoto (© J. Verrijckt Bvba)

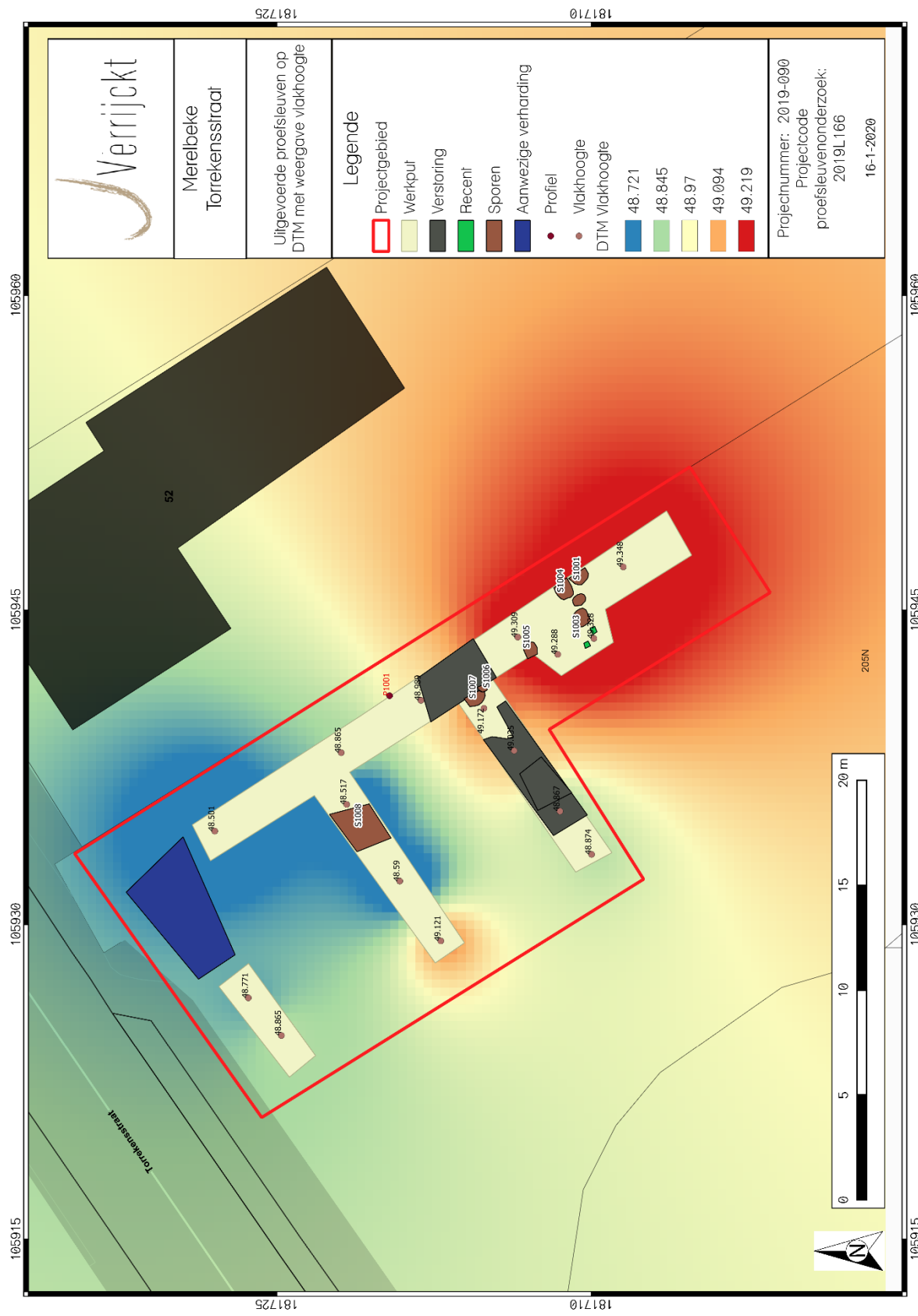
Figuur 32: Zicht op de sporen in WP1 (© J. Verrijckt Bvba)

Verspreid over het terrein zijn acht sporen aangetroffen waarbij geen vondstmateriaal werd aangetroffen. Het gaat voornamelijk over paalkuilen en één greppel.

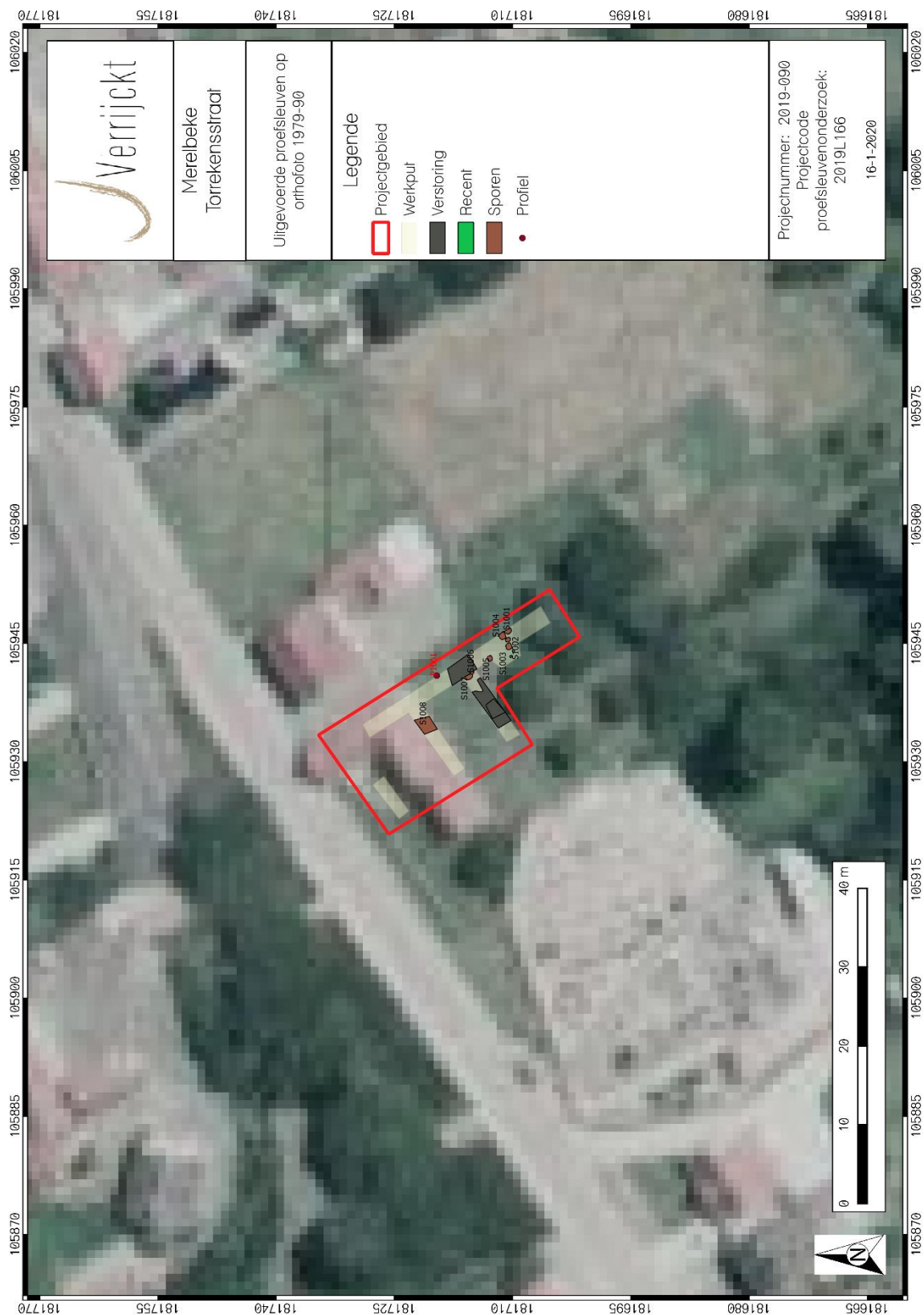
In het zuiden van het plangebied werden 7 paalkuilen aangetroffen. De vulling kenmerkt zich door een grijze gevlekte kleur, met inmenging van verbrande leem. Sporen S1001-S1005 liggen vrij dicht bij elkaar in het zuiden van het plangebied. Sporen S1006-S1007 zijn deels gelegen onder een restant van een recente muur. S1008 is een greppel, de vulling heeft een donkergrijze kleur en is ca. 2m breed. Deze greppel werd slechts in één sleuf teruggevonden.

Sporen S1002 en S1005 waren slechts oppervlakkig bewaard. In coupe waren ze slechts ca. 5 cm diep bewaard.

S1003 en S1007 gaven dan weer een beter beeld. S1003 was een zeer goed bewaarde paalkuil van ca. 35 cm diep. Hoewel S1007 deels onder een recente verstoring lag, was deze nog ca. 28 cm diep bewaard.

Figuur 33: Plangebied op DTM met weergave van de aangetroffen sporen

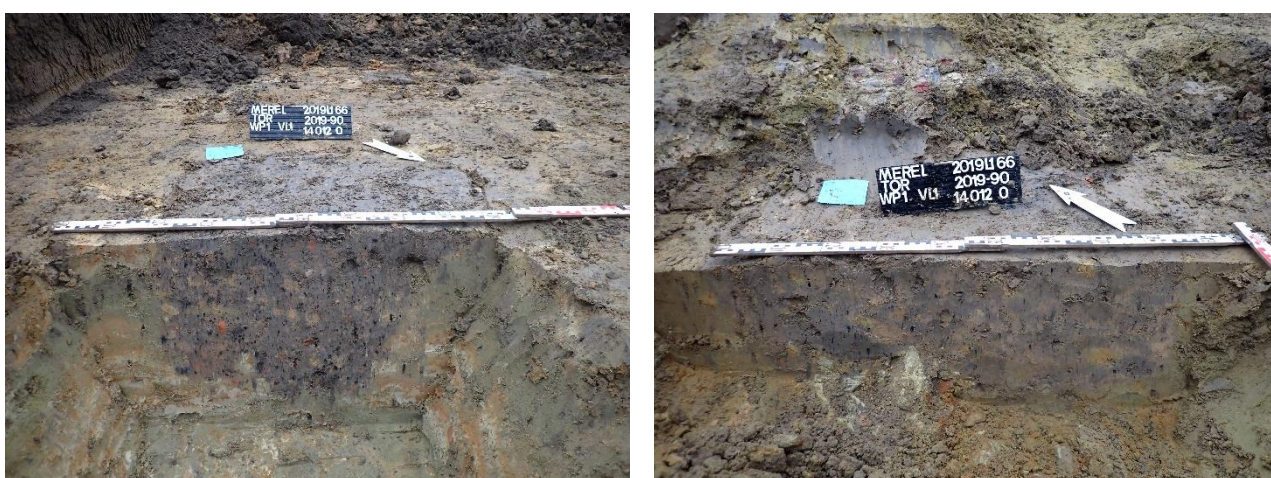

Figuur 34: Plangebied op Orthofoto 1979-1990²⁷ met weergave van de aangetroffen sporen

²⁷ Geopunt

Figuur 35: S1002 en S1005 in coupe

Figuur 36: S1003 en S1007 in coupe

Figuur 37: zicht op een verstoring in de meest zuidelijke parallelle sleuf (© J. Verrijckt Bvba)

Figuur 38: S1006 en S1007 in archeologisch vlak (© J. Verrijckt Bvba)

Figuur 39: S1008 in het archeologische vlak (© J. Verrijckt Bvba)

Figuur 40: Vlakfoto uit werkput 1 (© J. Verrijckt Bvba)

Figuur 41: Vlakfoto meest parallel sleuf straatkant (© J. Verrijckt Bvba)

7.3.3 Vondsten en stalen

Er werden zowel bij de aanleg van de vlakken, registratie van de profielen en sporen geen vondsten aangetroffen. Er werden eveneens geen sporen aangetroffen waarbij vullingen aanwezig waren die relevant zijn voor staalname. Natuurwetenschappelijk onderzoek en conservatie zijn hierdoor niet nodig.

7.4 Besluit

7.4.1 Datering en interpretatie

Er werden in totaal 8 spoornummers uitgedeeld tijdens het sleuvenonderzoek. Het gaat om 7 paalkuilen/kuilen en één greppel. Door de grijs gevlekte vulling met inmenging van verbrande leem, zouden de sporen gedateerd kunnen worden als middeleeuws. Er werden echter geen vondsten aangetroffen tijdens het onderzoek die deze veronderstelling kunnen ondersteunen. De greppel kon niet gedateerd worden, mogelijk heeft deze dezelfde datering als de aangetroffen sporen.

7.4.2 Verklaring ontbreken archeologisch ensemble en confrontatie resultaten eerder vooronderzoek

Op basis van het bureauonderzoek werd er een hoge archeologische verwachting op sites uit de middeleeuwen toegeschreven aan het plangebied. Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden enkele antropogene sporen aangetroffen die mogelijk uit de middeleeuwen dateren. Dit kan echter niet met zekerheid gesteld worden, aangezien er geen vondsten werden aangetroffen in de sporen.

7.4.3 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Merelbeke, Torrekensstraat leverde enkele archeologische relevante sporen op. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied, de op te graven oppervlakte zou ca. 250 m² bedragen, is de kans op kennisvermeerdering erg klein. Aangezien er in de meest zuidelijke parallelle sleuf een verstoring werd aangetroffen, is de kans klein dat aan die zijde nog veel sporen aangetroffen zullen worden. De kans is groter dat de sporen op het aanpalende perceel bewaard zullen zijn. Wanneer we hierbij de economische kost betrekken en een kosten-baten analyse uitvoeren, lijkt dit een niet-evenredige kost.

7.4.4 Beantwoording onderzoeksvragen

Bodem

- Welke bodemhorizonten worden in de boringen of profielen aangetroffen en wat is de genese ervan? Welke zijn de bodemprocessen die hiermee geassocieerd worden?

Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied, werd er slechts één profiel aangelegd op het terrein. In dit profiel was een donker bruin-grijze Ap1 zichtbaar van ca. 45 cm, gevolgd door een bruin-grijze Ap2 horizont van ca. 32 cm. Hieronder volgt een groen-oranje gelaagde C-horizont.

- Wat is de relatie tussen deze bodemhorizonten en het omliggende landschap?

Er waren geen natuurlijke bodemhorizonten meer aanwezig binnen het plangebied tot aan de C-horizont op ca. 70-80 cm diep. Er werd dus geen E of B horizont aangetroffen.

- Vertegenwoordigen deze horizonten relevante archeologische niveaus?

Gezien er geen E- of B-horizont aanwezig is, worden er geen steentijd vindplaatsen verwacht. Verder begint het archeologisch niveau zich op ca. 70 cm diepte. Maar gezien de verstoring die aanwezig is naar de straatkant toe, is de verwachting hier zeer laag.

- Indien deze horizonten relevante archeologische niveaus omvatten:

- o Wat is de aard van dit niveau?

Het gaat hier voornamelijk over een C-horizont.

- o Heeft dit niveau een duidelijke begrenzing?

Het archeologisch niveau begint op ca. 70 cm diepte.

- o Kan dit niveau gedateerd worden?

Dit kon niet gedateerd worden.

- o Zijn er aanwijzingen dat dit niveau geassocieerd kan worden met een archeologische site?

Er werden tijdens het proefsleuvenonderzoek enkele archeologische sporen aangetroffen binnen het plangebied.

- o Wat is de bewaringstoestand van dit niveau?

Naar de straatkant toe werd, door de afbraak van de woning/bebouwing, het archeologisch niveau verder afgegraven en begint hier pas op ca. 1m. Het archeologisch niveau werd het beste bewaard op het zuidelijke deel van het plangebied.

- o Wat is de impact van de geplande graafwerken op dit niveau?

Men plant de bouw van een woning met garage op het plangebied, de fundering hiervan zal waarschijnlijk het archeologisch niveau verstoren.

Sporenbestand

- Zijn er sporen aanwezig? Wat is de aard en de datering van de sporen?

Er werden in totaal 8 spoornummers uitgedeeld tijdens het sleuvenonderzoek. Het gaat om 7 paalkuilen/kuilen en één greppel. Door de grijs gevlekte vulling met inmenging van verbrande leem, zouden de sporen gedateerd kunnen worden als middeleeuws. Er werden echter geen vondsten aangetroffen tijdens het onderzoek die deze veronderstelling kunnen ondersteunen. De greppel kon niet gedateerd worden, mogelijk heeft deze dezelfde datering als de aangetroffen sporen.

- Hoe is de bewaringstoestand van de sporen?

Er werden vier sporen gecoupeerd. Sporen S1002 en S1005 waren slechts oppervlakkig bewaard en ongeveer 5 cm diep. Sporen S1003 en S1007 waren dan weer veel beter bewaard, deze waren ca. 35cm en ca. 25 cm diep bewaard.

- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?

Het zou mogelijk kunnen gaan over een structuur, maar door de beperkte oppervlakte van het terrein is dit moeilijk te bevestigen. Mogelijk loopt de structuur verder op het aangelegen perceel, waar geen onderzoek uitgevoerd wordt.

- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?

De sporen hebben dezelfde vulling, waardoor gesteld kan worden dat deze uit dezelfde periode dateren.

- Wat is de relatie tussen de bodem, de archeologische sporen en de landschappelijke context?

Doordat het plangebied gelegen is binnen het hoger gelegen landschap, is de bodem ook een stuk droger. Dit zorgt archeologisch gezien voor een locatie die ook interessant was voor bewoning in het verleden.

- Kunnen archeologische vindplaatsen in tijd, ruimte en functie afgebakend worden (incl. de argumentatie)? Is er een relatie met omliggende vindplaatsen?

Gezien het slechts over enkele paalsporen/kuilen gaat, kan een functie niet met zekerheid bepaald worden.

- Wat is de vastgestelde en verwachte bewaringstoestand van elke archeologische vindplaats?

Gezien er in het westen en meer naar het noorden toe een verstoring aanwezig was, verkleint de kans op aanwezige sporen. Door de beperkte oppervlakte van het terrein is de kans klein dat er een volledige site aanwezig is op het plangebied. Het zou nog hooguit gaan over enkele paalkuilen/kuilen.

- Wat is de waarde van elke vastgestelde archeologische vindplaats?

Hoewel dit interessant zou zijn om meer te kunnen zeggen over het gebruik van de motte en diens omgeving, zal in de realiteit, door de beperkte oppervlakte van het onderzoeksgebied, verder onderzoek weinig kunnen bijbrengen aan de kennis hierover. Gezien de verstoringen die aanwezig zijn binnen het plangebied, is de kans op een bewaarde archeologische site erg klein. Wanneer hierbij de afwezigheid van enige vondsten in acht wordt genomen, lijkt de kans op kenniswinst miniem.

- Zijn er aanwijzingen dat het kerkhof ooit groter was in omvang?

Er werden geen aanwijzingen aangetroffen die wijzen op een uitbreiding van het kerkhof.

- Zijn er restanten van een gracht rond de mottesite?

Hoewel een gracht werd aangetroffen in één sleuf, wordt de kans klein geacht dat deze in verband stond met de motte. De gracht ligt ca. 18 m van de mottesite af en is slechts 2m breed.

- Zijn er bewoningssporen die gelinkt kunnen worden aan de mottesite?

Hoewel vermoed wordt dat de paalkuilen en kuilen gedateerd zouden kunnen worden als middeleeuws, kan dit niet bevestigd worden door vondsten. Het is eveneens onduidelijk of deze sporen behoren tot een structuur.

Impact geplande bodemingrepen

- Wat is de potentiële impact van de geplande ruimtelijke ontwikkeling op de waardevolle archeologische vindplaatsen?

De bouw van de woning en garage op het plangebied zal het bodemarchief verstoren, hoewel een deel wel bewaard zal blijven binnen de tuinzone.

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling: hoe kan deze bedreiging weggenomen of verminderd worden (maatregelen behoud in situ)?

Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied, de op te graven oppervlakte zou ca. 250 m² bedragen, is de kans op kennisvermeerdering erg klein. Aangezien er in de meest zuidelijke parallelle sleuf een verstoring werd aangetroffen, is de kans klein dat aan die zijde nog veel sporen aangetroffen zullen worden. De kans is groter dat de sporen op het

aanpalende perceel bewaard zullen zijn. Wanneer we hierbij de economische kost betrekken en een kosten-baten analyse uitvoeren, lijkt dit een niet-evenredige kost.

Motivatie en bepalingen mogelijk verder archeologisch onderzoek

- Voor waardevolle archeologische vindplaatsen die bedreigd worden door de geplande ruimtelijke ontwikkeling en die niet in situ bewaard kunnen blijven:
 - o Wat is de ruimtelijke afbakening (in drie dimensies) van de zones voor vervolgonderzoek?
N.v.t.
 - o Welke aspecten verdienen bijzondere aandacht, zowel vanuit methodologie als aanpak voor het vervolgonderzoek?
N.v.t.
- Welke vraagstellingen zijn voor vervolgonderzoek relevant?
N.v.t.
- Zijn er voor de beantwoording van deze vraagstellingen natuurwetenschappelijke onderzoeken nodig? Zo ja, welke type staalnames zijn hiervoor noodzakelijk en in welke hoeveelheid?
N.v.t.
- Wat is de financiële impact van eventueel vervolgonderzoek?
N.v.t.

8 Resultaten proefsleuvenonderzoek

Tijdens het vooronderzoek met ingreep in de bodem zijn antropogene sporen aangetroffen.

Er werden in totaal 8 spoornummers uitgedeeld tijdens het sleuvenonderzoek. Het gaat om 7 paalkuilen/kuilen en één greppel. Door de grijs gevlekte vulling met inmenging van verbrande leem, zouden de sporen gedateerd kunnen worden als middeleeuws. Er werden echter geen vondsten aangetroffen tijdens het onderzoek die deze veronderstelling kunnen ondersteunen. De greppel kon niet gedateerd worden, mogelijk heeft deze dezelfde datering als de aangetroffen sporen.

Figuur 42: Syntheseplan

9 Kennisvermeerderingspotentieel en aanbevelingen

Het proefsleuvenonderzoek te Merelbeke, Torrekensstraat leverde enkele archeologische relevante sporen op. Gezien de beperkte oppervlakte van het plangebied, de op te graven oppervlakte zou ca. 250 m² bedragen, is de kans op kennisvermeerdering erg klein. Aangezien er in de meest zuidelijke parallelle sleuf een verstoring werd aangetroffen, is de kans klein dat aan die zijde nog veel sporen aangetroffen zullen worden. De kans is groter dat de sporen op het aanpalende perceel bewaard zullen zijn. Wanneer we hierbij de economische kost betrekken en een kosten-baten analyse uitvoeren, lijkt dit een niet-evenredige kost.

Er wordt een advies gegeven om de terreinen vrij te geven.

10 Lijst met figuren

Figuur 1: Plangebied op kadastrakaart (GRB).....	2
Figuur 2: Plangebied op GRB-kaart met weergave van wettelijk beschermd monument	4
Figuur 3: Procesverloop van vooronderzoek met het oog op wetenschappelijke vraagstellingen	5
Figuur 4: Plangebied op orthofoto met aanduiding van het inplantingsplan	6
Figuur 5: Inplantingsplan	7
Figuur 6: Plangebied op orthofoto	8
Figuur 7: Plangebied op het Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (DHM)	10
Figuur 8: Plangebied en omgeving op het DHM	11
Figuur 9: Plangebied op de bodemkaart van Vlaanderen	13
Figuur 10: Plangebied op de Villaretkaart	18
Figuur 11: Plangebied op de Ferrariskaart	19
Figuur 12: Plangebied op de Vandermaelenkaart.....	20
Figuur 13: Plangebied op de Atlas der Buurtwegen	21
Figuur 14: Plangebied op de Poppkaart	22
Figuur 15: plangebied op topografische kaart van 1873.....	23
Figuur 16: Plangebied op topografische kaart van 1939.....	24
Figuur 17: Plangebied op topografische kaart van 1969.....	25
Figuur 18: Plangebied op orthofoto van 1971	26
Figuur 19: plangebied op orthofoto van 1979-1990	27
Figuur 20: Plangebied op orthofoto van 2000-2003	28
Figuur 21: Plangebied op orthofoto van 2015	29
Figuur 22: Plangebied en omgeving op de CAI-kaart	32
Figuur 23: Plangebied op kadastrakaart (GRB) met weergave van de geplande proefsleuven	34
Figuur 24: Plangebied op kadastrakaart (GRB) met weergave van de uitgevoerde proefsleuven	36
Figuur 25: zicht op de uitvoering van de sleuven (© J. Verrijckt Bvba).....	37
Figuur 26: Zicht op de nog aanwezige verharding (© J. Verrijckt Bvba)	38
Figuur 27: Plangebied op DHM II met weergave van de aangelegde bodemprofielen.....	39
Figuur 28: Plangebied op het digitale terreinmodel (DTM) met weergave van de vlakhoogtes	40
Figuur 29: Plangebied op bodemkaart met weergave van de aangelegde bodemprofielen	41
Figuur 30: Profiel 1 op foto en op tekening (© J. Verrijckt Bvba)	42
Figuur 31: Zicht op de zone met bandensporen in het archeologische vlak (© J. Verrijckt Bvba)	43
Figuur 32: Zicht op de sporen in WP1 (© J. Verrijckt Bvba)	43
Figuur 33: Plangebied op DTM met weergave van de aangetroffen sporen	45
Figuur 34: Plangebied op Ferrariskaart met weergave van de aangetroffen sporen	46
Figuur 35: S1002 en S1005 in coupe	47
Figuur 36: S1003 en S1007 in coupe	47
Figuur 37: zicht op een verstoring in de meest zuidelijke parallelle sleuf (© J. Verrijckt Bvba).....	48
Figuur 38: S1006 en S1007 in archeologisch vlak (© J. Verrijckt Bvba)	48
Figuur 39: S1008 in het archeologische vlak (© J. Verrijckt Bvba)	49
Figuur 40: Vlakfoto uit werkput 1(© J. Verrijckt Bvba)	49
Figuur 41: Vlakfoto meest parallel sleuf straatkant(© J. Verrijckt Bvba)	50
Figuur 42: Syntheseplan	55

11 Lijst met tabellen

Tabel 1: Archeologische waarden in de CAI in de onmiddellijke omgeving van het plangebied.....	30
--	----

12 Plannenlijst

Plannenlijst Merelbeke, Torrekensstraat	Projectcode bureauonderzoek 2019-090
Plannummer	Figuur 1
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Plangebied op het GRB (kadasterkaart)
Aanmaakschaal	1:250
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 2
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied en beschermde monumenten
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 4
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied en toekomstige inplanting op orthofoto
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 6
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto
Aanmaakschaal	1:2.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 7
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Plangebied op DHM Vlaanderen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 8
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Plangebied en omgeving op DHM Vlaanderen
Aanmaakschaal	Onbekend
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 9
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op bodemkaart
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 10

Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op Villaretkaart
Aanmaakschaal	1:14.400
Aanmaakwijze	Analoog
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 11
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Topografische kaart van de Oostenrijkse Nederlanden, opgeteld door Joseph de Ferraris
Aanmaakschaal	1:11.520
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1771-1778
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 12
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Topografische kaart, opgesteld door Philippe Vandermaelen
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1846-1854
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 13
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Atlas der Buurtwegen
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1843-1845
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 14
Type plan	Historische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op Poppkaart
Aanmaakschaal	1:2.500
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1842-1879
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 15
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart 1873
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1873
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 16
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart 1939
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1939

Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 17
Type plan	Topografische kaart
Onderwerp plan	Plangebied op topografische kaart 1969
Aanmaakschaal	1:20.000
Aanmaakwijze	Analoog
Aanmaakdatum	1969
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 18
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 1971
Aanmaakschaal	1:1.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakdatum	1971
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 19
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 1979-1990
Aanmaakschaal	1:1.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakdatum	1979-1990
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 20
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 2000-2003
Aanmaakschaal	1:1.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakdatum	2000-2003
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 21
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 2015
Aanmaakschaal	1:1.000
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakdatum	2015
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 22
Type plan	Centraal Archeologische Inventaris
Onderwerp plan	Plangebied op CAI-kaart
Aanmaakschaal	1:1
Aanmaakwijze	Digitaal
Aanmaakperiode	2001-2016
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 23
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto met sleuvenplan
Aanmaakschaal	1:2.000

Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/11/2019 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 24
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Uitgevoerde sleuven op GRB-kaart
Aanmaakschaal	1:150
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/01/2020 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 27
Type plan	Digitaal Hoogtemodel
Onderwerp plan	Uitgevoerde sleuven op DHM
Aanmaakschaal	1:150
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/01/2020 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 28
Type plan	Digitaal Terreinmodel
Onderwerp plan	Uitgevoerde sleuven op DTM
Aanmaakschaal	1:150
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/01/2020 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 29
Type plan	Geologische kaart
Onderwerp plan	Uitgevoerde sleuven op bodemkaart
Aanmaakschaal	1:150
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/01/2020 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 33
Type plan	Digitaal Terreinmodel
Onderwerp plan	Uitgevoerde sleuven op DTM
Aanmaakschaal	1:150
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/01/2020 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 34
Type plan	Orthofoto
Onderwerp plan	Plangebied op orthofoto 1979-1990
Aanmaakschaal	1:150
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	17/01/2020 (raadpleging)
Plannummer	Figuur 42
Type plan	Kadasterkaart
Onderwerp plan	Synthesepan
Aanmaakschaal	1:150
Aanmaakwijze	Digitaal
Datum	20/01/2020 (raadpleging)

13 Bibliografie

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2016. *Code van goede praktijk voor de uitvoering van en rapportering over archeologisch vooronderzoek en archeologische opgravingen en het gebruik van metaaldetectoren (versie 2.0)*, Brussel.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED, 2017. Geoportaal. Available at: <https://geo.onroenderfgoed.be>.
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2019. Kerkhof en calvarieberg, site met molte, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/200901>
- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2019, Dorpskern Munte, <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/300804>
- AGIV, 2018a. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Topografische Kaart NGI 1:10000 raster, klassieke reeks. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- AGIV, 2018b. AGENTSCHAP GEOGRAFIE INFORMATIE VLAANDEREN: Digitaal Hoogte Model.
- AGIV, 2018d. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Grootschalig Referentiebestand (GRB).
- AGIV, 2018e. AGENTSCHAP GEOGRAFISCHE INFORMATIE VLAANDEREN: Orthofotomozaïek, middenschallig, winteropnamen, kleur, meest recent, Vlaanderen. Available at: <http://www.geopunt.be>.
- BEYAERT, M. et al., 2006. *België in kaart. De evolutie van het landschap in drie eeuwen cartografie*, Brussel: Uitgeverij Lannoo.
- CAI, 2018. Centraal Archeologisch Inventaris. Available at: <http://cai.onroenderfgoed.be/>.
- CARTESIUS, 2018. Cartesius. Available at: www.cartesius.be.
- CLAES, B. & De GRUYSE, H. 2006. *Castrale mottes in het noordwesten van Vlaams-Brabant*, Tilburg.
- DE DECKER S. 1998. *Vanuit de hoogte. Een vergelijkende studie van de inplanting van castrale mottes in de provincie Oost-Vlaanderen*. Onuitgegeven licentiaatverhandeling, Universiteit Gent.
- DOV VLAANDEREN, 2018a. Databank Ondergrond Vlaanderen, Bodemkaart. Available at: <https://www.dov.vlaanderen.be/portaal/?module=public-bodemverkenner#ModulePage>.
- GEMEENTE MERELBEKE, Munte, <https://www.merelbeke.be/bestuur/over-merelbeke/geschiedenis-van-merelbeke-en-haar-deelgemeenten/munte>
- GEOPUNT, 2018a. GEOPUNT VLAANDEREN.
- GEOPUNT, 2018b. GEOPUNT VLAANDEREN: Atlas der Buurtwegen Vlaanderen (ca1840). Available at: <http://www.geopunt.be>.

- GEOPUNT, 2018c. GEOPUNT VLAANDEREN: Ferrariskaart (1777). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2018d. GEOPUNT VLAANDEREN: Kaart Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be> [Accessed August 2, 2016].
- GEOPUNT, 2018e. GEOPUNT VLAANDEREN: Popp-kaart Vlaanderen (1842-1879). Available at: <http://www.geopunt.be>.
- GEOPUNT, 2018f. Toelichting: Atlas Der Buurtwegen (1843-1845). Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/8264f16f-45d2-4eae-bc77-f003c7830b20>.
- GEOPUNT, 2018g. Toelichting: Vandermaelen (1846-1854). Available at: <http://www.geopunt.be/catalogus/datasetfolder/93795cd6-66d3-4310-83b2-5443adfee403>.
- GYSELING, M, 1960. Toponymisch Woordenboek van België, Nederland, Luxemburg, Noord-Frankrijk en West-Duitsland (vóór 1226), Belgisch Universitair centrum voor Neerlandistiek.
- IOE, 2018. Inventaris Onroerend Erfgoed. Available at: <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>.
- KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK VAN BELGIË, 2016. Toelichting: Ferraris (kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden). Available at: http://belgica.kbr.be/nl/coll/cp/cpFerraris_nl.html.
- DE MOOR, G. & MOSTAERT, F., 1993. *Geomorfologische kaart van België 1:50000. Kaartblad Oostende*, Leuven.

14 Bijlagen